

LEADER

Pohjoisin Lappi

Hyvinvointia pohjoisen kyliin -teemahankkeet

Loppuraportti

2.2.2021–31.12.2022

Pohjoisin Lappi

Sisällys

Hankkeen perustiedot.....	3
Yhteenveto hankkeesta	3
Hankkeen tavoitteet.....	4
Toteutus	5
Toimenpiteet.....	5
Investointitoimenpiteet.....	5
Kehittämistoimenpiteet.....	10
Koordinointi.....	13
Aikataulu	14
Toteutuksen organisaatio ja resurssit.....	15
Kustannukset ja rahoitus.....	16
Raportointi ja seuranta.....	17
Toteutusoletukset ja riskit.....	17
Yhteistyökumppanit	17
Tulokset ja vaikutukset.....	18
Esitykset jatkotoimenpiteiksi	19

Hankkeen perustiedot

Toteuttaja:	Leader Pohjoisin Lappi ry
Hankkeen nimi:	Hyvinvointia Pohjoisen kyliin -teemahankkeet Investointitoimenpiteet, hankenumero 157861 Kehittämistoimenpiteet, hankenumero 157843
Toteutusajka:	2.2.2021–31.12.2022

Yhteenveto hankkeesta

Leader Pohjoisin Lappi ry:n on maaseudun kehittämissyhdystys, joka rahoittaa Peloton Pohjoisin 2014–2020-strategian mukaisia hankkeita toiminta-alueellaan, johon kuuluvat Utsjoki, Inari, Sodankylä, Pelkosenniemi, Savukoski, Kemijärvi ja Salla. Yhdistys voi hallinnoida myös omia hankkeita edistääkseen painopisteiden toteutumista. Strategiassa on neljä painopistettä, jotka ovat elämisen edellytykset, nuoret, saamelainen paikallinen kehittäminen ja yrittäjyys.

Elämisen edellytykset -painopiste liittyy tiiviisti alueen asukkaiden päivittäiseen arkeen ja hyvinvointiin. Painopisteen mukaisina hankkeina on rahoitettu aktiivisille kyläyhdistyksille lähipalveluita, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia lisääviä hankkeita. Isohkojen kylätalohankkeiden lisäksi on rahoitettu kylän yhteisöllisyyden ja hyvinvointiin liittyviä pienempiä investointeja, kuten laavuja ja ulkokuntosaleja. Hankkeilla on saatu kyliin yhdessä tekemistä mm. talkoiden muodossa ja hyvinvointia yhteisöllisyyden myötä. Alkuvuonna 2020 alkaneen Covid -pandemian vuoksi kylä- ja harrastustoiminta sekä kylätelystykulttuuri, ovat lähes kokonaan hiipuneet. Tilanne vaikutti erityisesti ikääntyneiden kyläläisten ja lasten ja nuorten arkeen ja heikensi heidän hyvinvointiaan mm. lisäten yksinäisyyttä.

Teemahankkeen tavoitteena oli rahoittaa pieniä paikallistasolta nousevia investointi- ja kehittämishankkeita, joilla pyritään parantamaan yhteisön hyvinvointia ja viihtyvyyttä, lisätä sosiaalista pääomaa ja asiantuntijoiden sekä osaajien käyttöä kylien ja asukkaiden hyvinvoinnin lisäämisessä ja alueen kehittämisessä. Toimenpiteillä haluttiin etsiä uusia tapoja ja ratkaisuja, joilla piristetään alueen asukkaiden arkea poikkeusolojen tuoman sietämättömän tilanteen takia. Laajempina tavoitteena on lisätä myös muualta muuttavien uudisasukkaiden viihtyvyyttä kylissä ja mahdollistaa heidän osaamisensa hyödyntäminen kylien kehittämistyössä.

Teemahankkeessa pyrittiin aktivoimaan Leader-tukien hakuun myös uusia hakijoita. Teemahankkeeseen haettiin julkisella haulla kustannusarvioltaan 1 000 €-10 000 € toimenpiteitä. Rahoitettavat toimenpiteet valittiin valintakriteerien perusteella. Rahoitettavien toimenpiteiden valinnassa kiinnitettiin huomiota jatkuvuuteen ja pysyvyyteen sekä painotettiin uusia hakijoita.

Teemahankkeessa toteutettiin 10 investointitoimenpidettä ja 5 kehittämistoimenpidettä. Toimenpiteiden hakijat olivat rekisteröityneitä yhdistyksiä, joista kolme oli uutta hakijaa (eivät aiemmin toteuttaneet Leader-hanketta).

Pohjoisin Lappi

Hyvinvointia pohjoisen kyliin -teemahankkeella tehtiin Näätämöön leikkikenttä, Nuorgamiin minigolfrata ja Ahvenselkään laavu. Joutsijärvellä ja Oinaalla parannettiin kokoontumistilojen ulkoalueita ja Utsjoen kirkkotuvilla parannettiin Ulriikan polun käytettävyyttä laavun ja muiden rakenteiden avulla. Luusuan kylätalon pihaan tehtiin grillitupa ja ikäihmisten tarpeisiin soveltuvia ulkoliikuntavälineitä, Madetkoskelle rakennettiin laiturit sekä Sallan Kelloselkään ja Tapionniemeen hankittiin välineistöä liikunnan mahdollistamiseksi. Kehittämistoimenpiteitä toteutui neljä yhden hankkeen peruunnuttua toteutusvaiheessa. Joutsijärvellä pilotoitiin asukastupatoimintaa ikäihmisille, Riipissä pilotoitiin Sodankylän järvikylän lapsi- ja nuorisotoimintaa ja Utsjoella toteutettiin kamarimusiikkiorkesterin konsertti. Sallassa tarjottiin lapsille ja nuorille mahdollisuus tutustua erilaisiin harrastuksiin harrastusbussitoiminnan avulla.

Hankkeiden avulla parantuneista palveluista hyötyvän maaseutuväestön määrä on 2 355 henkilöä.

Hankkeen tavoitteet

Tavoitteena oli rahoittaa pieniä paikallistasolta nousevia investointi- ja kehittämishankkeita, joilla pyritään parantamaan yhteisön hyvinvointia ja viihtyvyyttä, lisätä sosiaalista pääomaa ja asiantuntijoiden sekä osaajien käyttöä kylien ja asukkaiden hyvinvoinnin kehittämisessä.

Hanke toteuttaa Peloton pohjoisin -strategiassa Elämisen edellytykset -painopistettä lisäten maaseudun asukkaiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia. Hankkeessa painotettiin myös Nuorten painopisteen toteutumista. Strategian keinoista hanke toteuttaa yhteisöllisyyttä, kokeiluja ja rohkeutta sekä osaamisen ja asiantuntijuuden lisäämistä alueella.

Teemahankkeen konkreettiset tavoitteet

- 10 kappaletta hyvinvointia ja viihtyvyyttä tukevaa investointihanketta, rakentaminen, kone- ja laite (ei kylätaloremontteja)
- 10 kappaletta hyvinvointia ja viihtyvyyttä tukevaa kehittämishanketta, asiantuntijoiden ja osaajien käyttö (ei ostosmatkoja)

Välillisenä tavoitteena oli lisätä myös muualta muuttavien uudisasukkaiden viihtyvyyttä kylissä ja mahdollistaa heidän osaamisensa hyödyntäminen kylä kehittämistyössä.

Toteutus

Toimenpiteet

Investointitoimenpiteet

Ahvenselän kyläyhdistys ry

Ahvenselän kyläyhdistys ry on perustettu syksyllä 2020. Kylältä puuttuu yhteinen kohtaamispaikka. Kyläyhdistys päätti rakentaa talkootyönä grillikota kesällä 2021, jossa niin nuoret kuin aikuisetkin voisivat käydä viettämässä aikaa. Rakennusprojekti aloitettiin kesäkuussa 2021 ja kota saatiin valmiiksi lokakuussa.

Toimenpide toteutettiin talkootyönä ahkerien kyläläisten toimesta. Koti-Lappi kertoi hankkeesta 16.9.2021, liite 1.

Ikäsähly ry

Yhdistyksen aktiiviset jäsenet halusivat lisää hyvinvointia ja toimintaa koko kyläyhteisölle iästä riippumatta. Tämä toteutettiin hankkimalla minigolf-rata Nuorgamin jääkiekkokaukaloon kesäkuukausiksi. Hakija ei ollut aiemmin hakenut Leader-hankkeita. Inarilaisen artikkeli aiheesta julkaistiin 25.8.2021, liite 2.

Joutsijärven kyläyhdistys ry

Kyläyhdistys halusi parantaa kylän tärkeimpien kokoontumispaikkojen ulkoalueita. Hunajalammen kodalla sijaitseva leikkikenttä uusittiin ja kylätalon pihapiiriin hankittiin pihakalusteita ja nuotiopaikka, sekä lapsille ja nuorille liukumäki ja peliverkko. Näillä toimenpiteillä lisättiin kylän lasten ja nuorten sekä muiden asukkaiden mahdollisuuksia ulkoiluun ja oleskeluun. Koti-Lappi vieraili Joutsijärvellä 16.9.2021, liite 3.

Luusuan kyläseura ry

Hankkeessa rakennettiin kylätalon pihaan grillitupa ja hankittiin ikäihmisten tarpeisiin soveltuva ulkoliikuntalaite pilottihankkeena. Tällä haluttiin mahdollistaa kylätalon parempaa ympärivuotista käyttöä kaikille kyläläisille. Ulkokuntoiluvälineen hankinnassa haluttiin samalla testata, onko se ominaisuuksiltaan juuri sellainen, jota kaiken ikäiset voivat käyttää. Tarkoituksena oli jatkokehittää myöhemmin muulla rahoituksella liikuntapaikkaa isommaksi ja kattavammaksi kyläläisten tarpeisiin.

Madetkosken kylä ry

Yhdistys sai lahjoituksena isot ponttonit, joista kehittyi idea rakentaa kyläkodan alueelle monipuolinen laituri. Hankkeen tavoitteena oli lisätä alueen viihtyvyyttä, parantaa kylätapahtumien järjestelymahdollisuuksia, sekä parantaa alueen palveluita ja turvallisuutta.

Hankkeessa rakennettiin iso laituri Kurittualtaan rannalle, jossa on myös kota, uimaranta ja veneenlaskupaikka. Kohde palvelee paikallisia ja matkailijoita. Hakija ei ollut aiemmin hakenut Leader-hankkeita. Sompio-lehti julkaisi artikkelin Madetkosken kylästä ja laiturihankkeesta 31.8.2022, liite 4.

Näätämön kyläyhdistys ry

Näätämön kylän viihtyvyyttä haluttiin parantaa rakentamalla lapsille leikkeline. Lapset pääsivät itse valitsemaan mieluisan leikkelineen. Inarilainen julkaisi artikkelin aiheesta 17.11.2021, liite 5.

Oinas-Kalkiainen yhdistys ry

Hankkeen avulla ehostettiin Oinaan vanhan koulun ja saunan pihapiiriä. Koulun pihaan hankittiin kaksipuoleinen keinu ja tukevat tuolit. Lapsia ajatellen pihapiiristä löytyy nyt keinulauta ja keinu. Saunarakennuksen seinälle rakennettiin terassi vilvoittelua varten. Terassi palvelee myös saunan lähellä olevassa kodassa oleskelevia antaen lisää oleskelutilaa kodan ulkopuolelle. Koti-Lapissa oli mukava artikkeli vanhan koulun pihapiiristä 7.9.2022, **liite 6**.

Sallan 4H-yhdistys

Tavoitteena oli tarjota Kelloselän alueen asukkaille jatkossakin toimiva ulkojääkenttä ja siisti leikkialue. Hankkeessa hankittiin välineitä luistelukentän ja urheilukentän huoltamiseen ja ylläpitoon. Kesäksi hankittiin trimmeri ja ruohonleikkuri ja talveksi kaukalon jäädyttämiseen uudet letkut ja suutin sekä puhtaanapitoa varten lumilinko. Oman välineistön hankinnalla mahdollistetaan myös kylätalkkarin tai nuorten työllistyminen.

Pohjoisin Lappi

Tapionniemen kyläseura ry

Toimenpiteen tavoitteena oli parantaa kylän ulkoilumahdollisuuksia. Hankkeessa toteutettiin Airosvaaran ulkoilureitin viitoitus ja infotaulun rakentaminen Kyläkartanon pihalle, sekä talvipolkulan ja potkukelkkojen hankkiminen yleiseen käyttöön.

Utsjoen kirkkotupayhdistys ry

Toimenpiteen tavoitteena oli tukea ikäihmisten ja nuorten liikuntaa ja samalla tehdä Ulriikan polku entistä kiinnostavammaksi ulkoilukohteeksi. Yhdistys rakensi syksyllä 2021 puiset portaat polun Markkinasaaren sillan lähelle laskeutuvaan rinteeseen. Syksyllä aloitettiin myös kolmen istumapenkin rakennus polun varteen. Penkit valmistuivat vuoden 2022 alkupuolella, jolloin ne myös vietiin paikoilleen. Polun pohjoispäähän, vanhan postipolun ja Kirkkopahdan korkeimmalle kohdalle rakennettiin hirsikehikkoinen avolaavu, joka toimii näköala- ja levähdyspaikkana. Laavuprojekti valmistui heinäkuussa 2022. Viimeisenä rakennuskohteena oli tulipaikka, joka sijaitsee Markkinasaaren sillan pielessä Ylä-Seitikkojoen rannalla. Se valmistui elokuun puolessa välissä 2022. Inarilaisessa oli projektista artikkeli 31.8.2022, liite 7.

Pohjoisin Lappi

Kehittämistoimenpiteet

Itäkairan retkeily ry

Toimenpiteen tavoitteena oli tehdä esiselvitys retkeily- ja maastopyöräreitistön toteuttamisesta Kemijärven keskustan läheisyyteen lisäämään erityisesti nuorten ja matkailijoiden harrastusmahdollisuuksia. Valitettavasti hankkeen toteutus peruuntui.

Joutsijärven kylätalo ry

Joutsijärven asukastupa on aloittanut toimintansa syksyllä 2019 Joutsijärven kylätalolla. Toiminta on osoittautunut erittäin tärkeäksi viikoittaiseksi sosiaalisesti tapaamiseksi erityisesti kylän yksinäisille ikäihmisille. Hyvinvointia pohjoisen kyliin -toimenpiteellä haettiin toiminnalle jatkuvuutta järjestämällä asukastupatoimintaa ikäihmisille noin vuoden ajan kaksi kertaa viikossa ajanjaksolla 6.10.2021 -

31.10.2022. Toiminnan tarkoituksena oli osoittaa ja selvittää asukastuvan tarvetta jatkuvamman rahoituksen aikaan saamiseksi. Toimenpiteen kustannukset syntyivät pääasiassa asukastupatoiminnasta vastaavan henkilön palkka- ja vakuutuskuluista. Talkootyönä toteutettiin mm. hankkeen hallinnointi, keskusteluteemojen ohjaus ja esitelmien valmistelu sekä rahoituksen jatkoneuvottelujen toteuttaminen.

Asukastupa kokoontui hankeaikana yli 150 kertaa ja kävijäkertoja kertyi noin 2 700. Kokoontumisissa keskusteltiin teemoitetusta aiheista, joita olivat muun muassa Ukrainan sota, Runebergin tuotanto, Kalevala, Suomen sotahistoria, evakkomatkat ja Kemijärven kaupungin historia ja talous. Johdatettujen keskustelujen lisäksi tuvalla pidettiin lukuisia esitelmiä eri aiheista.

Toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi käytiin keskusteluja kaupungin ja työvoimavastaavan kanssa. Rahoitusta ei kuitenkaan saatu varmistettua johtuen kaupungin heikosta taloudellisesta tilanteesta ja argumentista koskien kylien tasapuolista kohtelua. Työvoimavastaavan kanssa keskusteltiin pitkäaikaistyöttömien mahdollisuudesta toimia asukastupatoiminta vastaavana. Kaikki eivät tehtävään sovellu, koska henkilöltä vaaditaan monenlaista osaamista mm. hankintojen tekemiseen, kuljettamiseen, ruoanlaittoon ja siivoukseen. Oman haasteen neuvotteluille toi käynnissä oleva soteuudistus, jonka myötä sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisen organisaatiot ja vastuutahot muuttuvat. Selkeitä ja konkreettisia toimenpiteitä jatkuvuuden eteen ei saatu, mutta hankkeen aikana voitiin esitellä toimintaa myös hyvinvointialueella työskenteleville henkilöille. Hankkeen vaikutukset voivat siis konkretisoitua vielä pidemmän ajanjakson jälkeenkin.

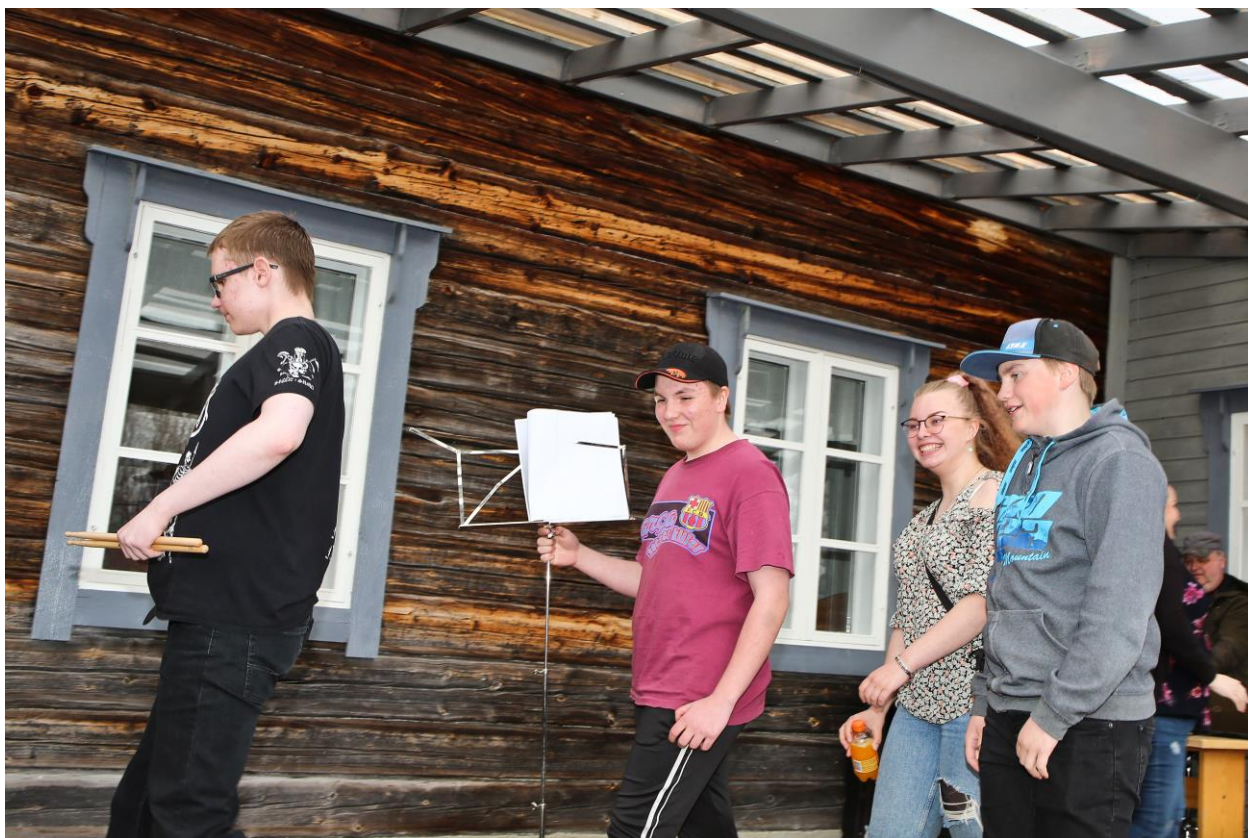

Hanke monipuolisti kylätalotoimintaa ja lisäsi erityisesti ikäihmisten hyvinvointia. Koti-Lappi kertoi Asukastupa-toiminnasta 14.9.2022, liite 8.

Riipin kyläseura ry

Hankkeessa järjestettiin Sodankylän Järvikylien alueen lapsille ja nuorille ilmaista nuorisotilatoimintaa Riipin Matin pirtillä 10 kertaa kokeillen erilaisia teemoja ja aktiviteetteja. Järvikylien alue on harvaan asuttua ja nuorille järjestettyä harrastustoimintaa on vähän. Haasteena on mm. pitkien etäisyyksien tuoma tarve kuljetukselle. Alueella on kohderyhmään kuuluvia lapsia noin 35. Osana hanketta tilaisuuksiin järjestettiin myös kuljetus lähialueilta.

Hankkeen tavoitteena oli löytää yhdessä nuorten kanssa näille sopiva nuorisotilatoimintamalli saatavan palautteen ja kokemusten perusteella. Hankkeen päättyttyä alueen nuorille järjestettiin palautekysely yhteistyössä koulun kanssa. Kyselyssä nuorisoillat saivat kokonaisarvosanaksi 9,2 (asteikolla 1-10) ja alueen nuorista 80 % vastasi osallistuneensa nuorisoiltaan. Hankkeen aikana on alustavasti herännyt suunnitelma laajemmasta kehittämishankkeesta, jossa on tarkoitus huomioida myös nuorisotoiminta. Nuorisotilakokeilu sai paljon näkyvyyttä paikallisesti ja alueellisesti, Sompio kirjoitti kokeilusta joulukuussa 2021, touko- ja marraskuussa 2022 sekä Lapin kansa 10.5.2022. Lehtijutut liitteissä 9–12.

Sallan 4H-yhdistys ry

Lapsilla ja nuorilla on monia harrastustoiveita, joita kotipaikkakunnalla ei voi tehdä. Tietystä harrastuksesta kiinnostuneita voi olla vain muutamia, ammattitaitoisista ohjaajia ei välttämättä löydy paikkakunnalta, harrastukseen kouluttautunut ohjaaja on haluton matkustamaan paikkakunnalle tai joidenkin lajien kohdalla välineistö tai vaadittavat rakenteet ovat niin massiivisia, ettei siirtäminen ole mahdollista. Hankkeen tarkoitus oli vastata nuorten harrastustoiveisiin tarjoamalla mahdollisuus kokeilla erilaisia harrastuksia.

Hankkeen suunnitteluvaiheessa kartoitettiin kyselyn avulla Sallan koululaisilta harrastustoiveita. Ylivoimaisesti kiinnostavin oli ratsastus ja sen jälkeen tulivat esiintymislajit, kuten sirkus, voimistelu ja tanssi. Muutama oli kiinnostunut kamppailulajeista ja parkourista. Koululaiset toivoivat myös pääsevänsä aktiviteettipuistoihin, joissa liikkuminen on omaehtoista.

Hankkeessa järjestettiin mahdollisuus tutustua harrastukseen koordinoimalla kokeilut ja järjestämällä kuljetukset. Kuljetusreitit suunniteltiin kysynnän mukaan. Jokaiselle reissulle oli ehdolla muutamia kohteita, joiden lisäksi oli mahdollista esittää omia toiveita. Hyvin pian huomattiin, että ohjattu harrastustoiminta ei ollutkaan aina suosituin, vaan myös aktiivipuistot ja ostosmahdollisuus kiinnostivat osallistujia. Ostoksille pääseminen oli erityisesti nuorien keskuudessa suosittua. Pienessä kylässä kasvaneille nuorille on tärkeää päästä näkemään välillä kaupunkielämääkkin omaehtoisesti omalla kaveriporukalla. Kamppailulajeihin ei ollut osallistujia, mutta vastaavasti Kemijärven ratsastusbusseissa oli lähes aina väkeä vähintään kahdelle ratsastustunnille ja usein lisäksi talutusratsastajia.

Rovaniemellä suosioon nousi Taika-Ajan sirkustyöpajat, joissa käytiin useamman kerran. Sirkustyöpaja järjestettiin niin Sallassa, että Rovaniemellä. Suositumpi oli omalla kotipaikkakunnalla järjestetty toiminta. Suuri ikähajonta ja taitotaso rajoitti ehkä hieman sirkustyöpajan toteutusta. Sirkus harrastuksena voi vastata useampaan harrastustoiveeseen, koska siihen liittyy temppuilua, voimistelua ja kiipeilyä. Sirkus Taika-Ajan sirkustyöpajaa Rovaniemellä voi suositella kohteeksi järjestöjen suunnitellessa lapsiperheiden retkiä, kuin myös sirkustyöpajojen tilaaminen omalle paikkakunnalle onnistuu.

Hankkeessa selvitettiin, voisiko linja-autokuljetukset onnistua jatkossa omarahoitteisesti. Palautteen vastaajina usein olivat nuoret, joilla maksuvalmius on varmasti heikompi kuin aikuisilla. Matkalla kerätyn palautteen perusteella matkasta ei kuitenkaan moni ole valmis maksamaan niin paljon, että linja-auton hinta saataisiin katettua. Vapaamuotoisia retkiä Rovaniemelle pyritään järjestämään mm. järjestöjen omien retkien yhteyteen.

Pohjoisin Lappi

Hankkeen myötä ratsastajista muodostui oma aktiivinen, noin 20 hengen porukka ja talleilla tullaan kulkemaan jatkossakin kerran kuussa kimpppydein. Hankkeen aikana nousi esille uusia kehitettäviä tarpeita ja hankeideoita seuraaviin teemoihin; taidekasvatus, koiraharrastus ja laskettelukuljetukset Salla tunturiin.

Hankkeen kustannukset syntyivät pääasiassa harrastuskokeilun koordinoinnin palkkakuluista ja kuljetuksista. Talkootyönä toteutettiin muun muassa retkien valvonta. Koti-Lappi kertoi hankkeen aloituksesta 14.10.2021, liite 13.

Ohcejoga Utsjoen Ursa ry.

Yhdistys järjesti kamarimusiikkikonsertin Iloa, Toivoa ja hiukan huumoriakin Utsjoen seurakuntatalolla 17.9.2022. Lapin kamarimusiikkijuhlien soittajat olivat Cecilia Ziliacus (viulu), Harri Mäki (klarineti), Henri Sigfridsson (piano) ja Janne Rättyä (harmonikka). Tavoitteena oli tarjota kulttuurielämys kaikenikäisille. Tilaisuudessa juhlittiin myös yhdistyksen toteuttaman Arktisen aikavaellus -hankkeen päättymistä. Konsertin suunnittelu ja järjestelytyöhön osallistuivat hakijatahon lisäksi Utsjoen seurakunta ja Utsjoen kylätalo Giisa. Paikalla oli reilu 60 osallistujaa.

Talkootyönä toteutettiin mm. tilaisuuden suunnittelu, tiedottaminen ja hankkeen hallinnolliset työt.

Koordinointi

Teemahankkeen koordinointi toteutettiin Leader Pohjoisin Lappi ry:n henkilöstön resursseilla. Toimenpiteiden hakuvaiheessa ja hakemuksia valmisteltaessa yhdistyksen kehittämispäälliköllä oli merkittävä rooli. Myös yhdistyksen strategian valmisteluun tähtäävissä kylätilaisuuksissa tiedotettiin teemahankkeesta useaan kertaan.

Pohjoisin Lappi

Hallituksen puoltopäätöksen jälkeen ohjeistettiin toimenpiteiden toteuttajia prosessin etenemisestä. Toteuttajat saivat luvan aloittaa toimenpiteidensä toteuttamisen ELY-keskuksen tehtyä virallisen rahoituspäätöksen. Maksuhakemusten valmistelusta ja loppuraportin laadinnasta on vastannut hankeassistentti.

Toimenpiteiden hausta tiedotettiin Leader Pohjoisin Lappi ry:n Instagram -tilillä ja kotisivuilla. Hausta tehtiin myös lehti-ilmoitus paikallislehtiin 18.2.2021 (Koti-Lappi, Sompio ja Inarilainen). Hausta on tehty lehtijuttu samoihin paikallislehtiin. Lehtijuttu julkaistiin Sompiossa 24.2.2021 ja Koti-Lapissa 25.2.2021, **liitteet 14–15**.

Eryteisesti kehittämistoimenpiteitä etsittiin aktiivisesti myös kesällä 2021, jolloin hausta tiedotettiin uudelleen yhdistyksen omissa kanavissa. Uudet lehti-ilmoitukset julkaistiin paikallislehdissä 9–10.6.2021. Myös kehittämistoimenpiteiden löytymistä vauhditettiin paikallislehtiin tehdyllä jutulla, joka julkaistiin Sompiossa 14.7.2021 ja Koti-Lapissa 29.7.2021, **liitteet 16–17**.

Osana teemahankkeen koordinoitua haluttiin tehdä ammattimaisia kuvauksia, joiden avulla kehittämiskohteita voidaan esitellä eri kanavissa. Laajan toiminta-alueen johdosta kuvausten suunnittelu osoittautui haasteelliseksi. Kuvaajiksi valikoitui Itä-Lapin alueelle toteutettaviin kuvauksiin Tuula Lampela ja Pohjois-Lapin alueelle Jonna Anelma.

Maksatusta haettiin neljässä erässä teemahankkeen aikana:

- 1. maksuerä investointitoimenpiteistä, joiden maksuhakemukset olivat saapuneet 30.11.2021 mennessä: Ahvenselän kyläyhdistys, Ikä-sähly, Joutsijärven kyläyhdistys, Luusuan kyläseura ja Näätämön kyläyhdistys
- 2. maksuerä investointitoimenpiteistä, joiden maksuhakemuksen olivat saapuneet 30.9.2022 mennessä: Oinas-Kalkiainen yhdistys, Sallan 4H-yhdistys, Tapionniemen kyläseura ja Utsjoen kirkkotupayhdistys
- 3. erä lopuista investointitoimenpiteistä, joiden maksuhakemukset saapuivat 30.10.2022 mennessä: Madetkosken kyläyhdistys
- 4. erä kaikista kehittämistoimenpiteistä: Joutsijärven kylätalo, Riipin kyläseura, Sallan 4H-yhdistys ja Ohcejoga Utsjoen Ursa ry

Loppuraportti laadittiin 4. maksuerän yhteyteen ja siihen koottiin kaikki investointi- ja kehittämistoimenpiteet. Loppuraportissa on hyödynnetty toteuttajien laatimia raportteja alatoimenpiteiden toteutuksista.

Aikataulu

- 29.1.2021 LPL ry:n hallitus päätti teemahankkeen hakemisesta
- 1.2.2021 teemahanke vireille Hyrrään
- toimenpiteiden haku-aika 9.2.2021 - 13.5.2021 (kehittämistoimenpiteiden haku-aikaa jatkettiin 31.8.2021 asti)
- 2–5/2021 Hankkeesta tiedottaminen ja haun avaaminen
- 2–5/2021 Toimenpiteiden hakijoiden ohjaaminen ja neuvonta

Pohjoisin Lappi

- 27.5.2021 Leaderin hallitus käsitteli toimenpiteet ja valitsi rahoitettavat valintakriteerien perusteella
  - koska kehittämistoimenpiteitä saapui vain 3 hakemusta, päätettiin niiden osalta hakuaikaa jatkaa kesän lomakauden yli
- 31.5.2021 tuensiirtosopimusten laadinta toimenpiteiden toteuttajien kanssa
- 6/2021 rahoitushakemuksen täydentäminen ELY-keskukseen
- 7/2021–10/2022 investointitoimenpiteiden toteutus
  - ELY-keskuksen rahoituspäätöksen tultua taloussihteeri piti aloituspalaverit toimenpiteiden toteuttajien kanssa ja neuvoi toimenpiteiden toteuttajia toteutuksessa ja maksatukseen liittyvissä tehtävissä.
- toimenpiteiden maksatuksen haku 7–9/21 toteutetut hankkeet 30.11.2021 mennessä
- 9.9.2021 Leaderin hallitus käsitteli kehittämistoimenpiteiden hakemukset ja valitsi rahoitettavat valintakriteerien perusteella
- 10/2021–11/2022 kehittämistoimenpiteiden toteutus
  - ELY-keskuksen rahoituspäätöksen tultua taloussihteeri piti aloituspalaverit
- 10/2022 haettiin toinen maksuerä investointitoimenpiteistä
- 11/2022 haettiin kolmas maksuerä investointitoimenpiteistä
- 1/2023 haettiin loppumaksu, jossa mukana kaikki kehittämistoimenpiteet

Toteutuksen organisaatio ja resurssit

Toimenpiteiden toteutuksesta ja hallinnoinnista vastasi toimenpiteitä toteuttavien yhdistysten toimihenkilöt ja hallitukset.

Teemahankkeen koordinoinnista vastasi Leader Pohjoisin Lappi ry:n henkilöstö. Leader Pohjoisin Lappi ry valitsi rahoitettavat toimenpiteet teemahankkeeseen laaditun valintakriteeristön avulla.

Pohjoisin Lappi

Kustannukset ja rahoitus

Teemahankkeen kaikki osiot toteutettiin kertakorvausmallilla.

Investointitoimenpiteet:

Kustannuslaji	Suunniteltu	Toteutunut
Koneet, laitteet ja kalusto	13 045,23 €	13 045,23 €
Rakentaminen	83 379,19 €	83 379,19 €
Kustannukset yhteensä	96 424,42 €	96 424,42 €

Rahoitus	Suunniteltu	Toteutunut
Julkinen tuki yhteensä	72 318,32 €	72 318,32 €
Yksityinen, rahallinen osuus	1 698,85 €	1 698,85 €
Yksityinen, vastikkeeton työ	22 407,25 €	22 407,25 €
Rahoitus yhteensä	96 424,42 €	96 424,42 €

Kehittämistoimenpiteet (yksi peruuntunut alatoimenpide):

Kustannuslaji	Suunniteltu	Toteutunut
Palkat	11 856,58 €	11 856,58 €
Vuokrat	325 €	325 €
Ostopalvelut	21 484,17 €	16 584,17 €
Matkakulut	580 €	580 €
Muut kulut	2 359,29 €	2 359,29 €
Vastikkeeton työ	4 067,23 €	3 522,79 €
Kustannukset yhteensä	40 672,27 €	35 227,83 €

Rahoitus	Suunniteltu	Toteutunut
Julkinen tuki yhteensä	36 605,04 €	31 705,04 €
Yksityinen, vastikkeeton työ	4 067,23 €	3 522,79 €
Rahoitus yhteensä	40 672,27 €	35 227,83 €

Koordinointi:

Kustannuslaji	Suunniteltu	Toteutunut

Pohjoisin Lappi

Ostopalvelut	3 865 €	3 865 €
Muut kulut	1 600 €	1 600 €
Kustannukset yhteensä	5 465 €	5 465 €

Rahoitus	Suunniteltu	Toteutunut
Julkinen tuki yhteensä	5 465 €	5 465 €
Rahoitus yhteensä	5 465 €	5 465 €

Raportointi ja seuranta

Raportointi ja seuranta on toteutettu rahoituspäätöksen edellytysten mukaisesti.

Teemahankkeella ei ollut erikseen määriteltyä ohjausryhmää. Leader Pohjoisin Lappi ry:n hallitus valitsi rahoitettavat hankkeet ja kaikkien toimenpiteiden tuloksia esitellään hallitukselle keväällä 2023 pidettävässä kokouksessa.

Toteutusolehdukset ja riskit

Toimenpiteiden hakuaika oli haasteellinen ja tästä syystä kehittämistoimenpiteiden hakuaikaa jatkettiin yli kesän.

Kertakorvaushankkeena toteutettaessa kehittämishankkeet olivat jokseenkin haastavia suunnitella, sillä valitulla kustannusmallilla hankkeiden tulee olla selkeästi ennakoitavissa, eikä mahdollisuutta muutoksille ollut. Kehittämishankkeiden toteutus suurelta osin venyi myös pidemmälle aikavälille (osa jopa vuoden pituisia) ja tällaisella aikavälillä toimintaympäristössä voi tulla vastaan monenlaisia muutoksia.

Yhteistyökumppanit

Teemahankkeen pääyhteistyökumppaneita ovat olleet alatoimenpiteiden toteuttajat. Yhteistyötä on tehty myös alueella ilmestyvien paikallislehtien kanssa ja lisäksi toiminta-alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa toimenpiteiden hausta tiedotettaessa erilaisissa tilaisuuksissa.

Toiminta-alueen kunnat mahdollistivat usealle alatoimenpiteelle väliaikaisrahoituksen lainan muodossa.

Tulokset ja vaikutukset

Investointitoimenpiteiksi saatiin 11 kpl hakemuksia. Yksi hakemus peruttiin ennen hallituksen valintaa. Valituista toimenpiteiden toteuttajista uusia Leader-hakijoita oli 3 kpl.

Kehittämistoimenpiteiksi saatiin 6 kpl hakemuksia. Yksi hakija veti hakemuksensa pois ennen hallituksen valintaa. Lisäksi yksi valittu toimenpide ei toteutunut ollenkaan. Toteutuneista toimenpiteistä uusia Leader-hakijoita oli 0 kpl.

Investointitoimenpiteet	Tavoite	Toteuma
Vastikkeeton työ	1562	2504
Parantuneista palveluista hyötyvä maaseutuväestö	1140	1793
Rakennetut/kunnostetut/varustetut rakennukset ja rakennelmat	8	8
Hankkeeseen osallistuvat organisaatiot	10	10
Uusien toimijoiden määrä	4	3

Kehittämistoimenpiteet	Tavoite	Toteuma
Vastikkeeton työ	272	483
Parantuneista palveluista hyötyvä maaseutuväestö	161	562
Laaditut ja päivitettyt suunnitelmat	1	0
Hankkeeseen osallistuvat organisaatiot	6	4
Uusien toimijoiden määrä	1	0

Toimenpidekohtaisista loppuraporteista voidaan todeta, että toimenpiteet ovat lisänneet hyvinvointia ja viihtyvyyttä kohderyhmälleen hyvin. Hankkeen toimenpiteistä julkaistut lehtijutut on koottu tämän loppuraportin liitteeksi.

Teemahankkeet otettiin ilolla vastaan hakijatahojen keskuudessa, sillä Leader-hankkeiden hakeminen koetaan usein haastavaksi. Teemahankkeessa yksittäisen toimenpiteen hallinnointi on jokseenkin kevyempää. Myös teemahankkeen alatoimenpiteeksi voi hakeutua sellainen hanke, jonka koko yksinään ei riitä Leader-tuella toteutettavaksi yleishyödylliseksi hankkeeksi.

Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Toimintaryhmän henkilöstö on kokenut teemahankkeet hyvänä työmuotona, sillä hausta tiedottaminen ja hakijoiden aktivoiminen on helpompaa yhden teeman ympärillä. Toisaalta liian suppea teema asettaa erityisiä osaamisvaatimuksia aktivointia tekeväälle henkilöstölle. Tässä haettiin hyvinvointia lisääviä hankkeita, joten hyvinvointi voidaan nähdä erittäin monimuotoisesti. Teemahankkeen tavoitteena on mahdollistaa pienet hankkeet suppeammalla hakuprosessilla. Liitteitä tarvitaan hakemukseen kuitenkin melko paljon ja hakuprosessi ei ole niin yksinkertainen kuin hakijoille on annettu ensin ymmärtää. Neuvonnan tarvetta lisää myös tavoite saada hanketukien piiriin uusia hakijoita.

Vuoden 2023 alussa alkavalla uudella ohjelmakaudella ei ole vastaavanlaista hankemuotoa, mutta teemahankkeita koordinoitaessa saatua osaamista hyödynnetään toimintaryhmän työskentelytavoissa soveltuvin osin myös kyseisen kauden aikana. Teemahankkeen toimenpiteiden pienestä koosta saatu hyöty häviää, mutta toisaalta uudella kaudella hankelaki muuttuu niin, että tuen minimimäärä on pienempi. Teemahankkeen omaisesti voidaan myös alkavalla ohjelmakaudella aktivoida ja rahoittaa hakujaksoittain tiettyyn teemaan liittyviä hankkeita.

Henna Kontsas
toiminnanjohtaja
Leader Pohjoisin Lappi ry

Liitteet:

- Liite 1. Koti-Lappi 16.9.2021
- Liite 2. Inarilainen 25.8.2021
- Liite 3. Koti-Lappi 16.9.2021
- Liite 4. Sompio 31.8.2022
- Liite 5. Inarilainen 17.11.2021
- Liite 6. Koti-Lappi 7.9.2022
- Liite 7. Inarilainen 31.8.2022
- Liite 8. Koti-Lappi 14.9.2022
- Liite 9. Sompio 22.12.2021
- Liite 10. Sompio 25.5.2022
- Liite 11. Sompio 2.11.2022
- Liite 12. Lapin Kansa 10.5.2022
- Liite 13. Koti-Lappi 14.10.2021
- Liite 14. Sompio 24.2.2021
- Liite 15. Koti-Lappi 25.2.2021
- Liite 16. Sompio 14.7.2021
- Liite 17. Koti-Lappi 29.7.2021

KOTI-LAPPI - Torstaina 16. syyskuuta 2021

12 ELÄMÄNMENO

Komea grillikota
Koutelojoen rantakentturalle

Vuosi sitten perustettu Ahvenselän kyläyhdistys toimii vireästi.

Erkki Hautala

tommas.kotilappi@sjmedia.fi

Tämä on sitten tarkoitettu kaikkien kylälaisten käyttöön, korostavat **Sirpa Huhtala**, **Tanja Kunnari** ja **Heli Kuparinen** uutauttaen hoitavan grillikodan vierellä. He ovat Ahvenselän kyläyhdistyksen väkeä, Huhtala puheenjohtaja, Kunnari yhdistyksen sihteeri ja Kuparinen hallituksen varajäsen.

Viimeistä loppusuilauksia vielä vaativa grillikota on pystytetty Sallan Ahvenselän kylään. Maisema grillikodan ympärillä on sopivan avara, Koutelojoeksi soisee vieressä ja ruskansävyiset lehtipuut kohahtelevat ympärillä oljutteltaan apsa paikalla kylän yhteiseksi kohtaamispaikaksi.

Grillikota-hanke sai alkunsa kokoomistielöiden tarpeesta, käytännössä siitä että kylässä ollut tarjolla sopivaa kokoomistielöä.

Kemijoki Oy:stä kyläyhdistys vuokrasi noin hehtaarin suuruisen maapalan ja haki Pohjoisimman Lapin Leaderilta hanketukea kustannuksiin. Sallaa kuntaa lähestyi kyläyhdistys kirjeellä, jossa pyydettiin kunnalta valaikaista lainaa hankkeen toteuttamiseen siksi, että hanketuki maksetaan hankkeen toteutuksen jälkeen.

Pohjoisimman Lapin Leaderilta samoin kuin Sallan kunnalta saatiin myönteiset päätökset. Kun viireä vala toteutukseen oli saatu, niin rai-vaussaat parhainta käytettiin rakennuskohdassa. Maisema alkoi avartumaan ja polttopuutakin kerryttämään.

Pohjapiinta-alaltaan 17 neliön grillikotapaketti tuotti rakennuspaikalle elokuun alkupuolella. Pystytystyöt olivat isoin urakka, ja se tehtiin talkoovoin. Elokuun ajan kotaa on aikeroitu pystyyn. Harjakaisvaihe on jo reilusti takanapäin.

Ihan mielenkiintoista hyvää porukkaa, jonka saa helposti mukaan. Perheiden kaitista pienimmät kantoi-ivat risuja. Jokainen teki jotakin, Kunnari kehuu. Talkoissa, joita pidetty lauantaisin, on osallistunut keskimäärin kymmenkunta henkilöä. Naisten käsialaa on kodan sisä- ja miesten ulkopuolella.

Grillikodan rakentamisessa on huomioitu esteettömyys, jotta liikuntarajotteiset henkilöt pääsevät osallistumaan yhteisiin tapahtumiin.

Pohjoisimman Lapin Leaderin **Annikka Kostamolta** saatiin paljon hyviä neuvoja ja Sallan kunnassa asiat sujivat hyvin. Rakennuslupakin saatiin nopeasti, Huhtala ja Kunnari kiittelevät.

Vireässä kyläyhdistyksessä viritellään jo uutta juttua. Siinä asialla ovat nuoret, jotka tekevät fresbee-golf-radan grillikodan tuntumasta.

Grillikota sijaitsee noin hehtaarin kokoisella alueella, jonka kyläyhdistys on vuokrannut Kemijoki Oy:ltä. Kotahankkeen kustannukset ovat noin 10 000 euroa.

Tämä on sitten tarkoitettu kaikkien kylälaisten käyttöön.

Suomessa monien kyläyhdistysten toiminta hiljalleen lakkauttamispisteeseen kun toimijoita ei enää ole. Ahvenselässä kehityskulku on ollut erilainen. Sielläkin oli aikoinaan kyläseura, jonka toiminta loppui, mutta kippinä kylätoimintana viisi uudelleen kun Ahvenselän kyläyhdistys ry aloitti toimintansa viime syksynä. Yhteisöllisyyden kaippuu oli varmaankin yhtenä ratkaisevana tekijänä, että yhdistys päätettiin perustaa.

Useat kyläläiset halusivat, että kyläseura perustetaan, Kunnari sanoo ja naurahtaa, ettei yhdistystä ihan hänen ja Sirpan idean varassa perustettu.

Kyläyhdistyksen hallituksessa on kahdeksan jäsentä, nuorisos edustajain mukana. Noin vuoden vanhassa kyläyhdistyksessä on jäseniä lähemmäs 50.

Heistä noin 25 prosenttia on al-

Sirpa Huhtala (takana oikealla), Tanja Kunnari ja Heli Kuparinen (vasemmalla) selvittävät, miten grillikodan tulisija kootaan. Muilta osin kota oli viikko sitten valmis.

Yhdistyksen sääntöjen mukaan Ahvenselän kylälaisten lisäksi jäseneksi voi liittyä, kunhan on jokin side Ahvenselään.

Pohjoisessa oli ennen vanhaan tapana ilmaista kylän koko savujen lukumäärään. Nykyaikana mittaukset kelpaavat postilaatit. Niitä Ahvenselässä on 38. Asukkaita kylässä on noin 60.

Heistä noin 25 prosenttia on al-

le 18 -vuotiaita, Huhtala kertoo. Ahvenselän kylä on tänä päivänä melkoisen vireä. Elämä kylässä soljuu mukavasti, mutta yksi asia kyläaktiivisteja ja kyläläisiä huolestuttaa: maantien kunto.

Viime keväänä kelirikko oli lajissaan pahin miesmuistiin. Yli 70 vuotta vanhojen teiden pohjarakenteet pettivät ja kantoja puski tien läpi. Henkilöautoja upposi liejuun, jo-

ta oli pahimmillaan nokialaisen kumisaappaan varren puolivälin asti. Kylälaisten käsityksen mukaan kelirikko aiotti erityisen pahaksi siksi, että tienhoitosta vastaava taho ei tehnyt työtään kunnolla.

Ahvenselän kyläyhdistys ottikin voimakkaasti kantaa ongelmaan, ja tieto levisi paikallistasolta valtakunnan mediaankin. Nyt kyläyhdistyksessä toivotaan, että viimekeväästä olisi otettu opiksi, jotta ensi keväänä maanteilla ei enää tarvitsisi rampiä.

Ahvenselän kylän pysyvän asutuksen juuret juontavat 1900-luvun ensimmäiseltä vuosikymmeneltä, kun Ahvenjärven rannalle perustettiin Ahvenselkä -niminen tila. 1910- ja 1920-luvulla tiloja perustettiin Vuotosjoen varrelle ja 1930-luvulla yksi tila Koutelojoen varteen.

Keminnemmen alue, johon Ahvenselkäkin kuului, oli 1900-luvun alkupuolella lähtien vuosikymmeniä suurten savotteen ja uittojen kohteena. Ennen sotia Ahvenselällä oli erämaakylä. Talvitiet, polut ja pitkosreitit olivat kalkeutettuna maan muassa Pelkosenniemen ja Kursun kylään. Maantien rakentamisesta Kursun suunnalta toki viriteltiin, mutta ennen talvi- ja jätösotia asutettiin tietönnä talpeleita takana.

Talvitiedon tuhoamisessa Salla menetti puolet pinta-alastaan. Useita kyläjä jäi itärajan taakse. Kodittomiksi jääneet ihmiset asutettiin jäljelle jääneeseen Sallaan.

Keminnemelle perustettiin useita uusia kyliä, niistä yhtenä Ahvenselkä. Tusille asuinpaikoille asettaminen aloitettiin ihan nolasta: tilojen ja talojen paikat oli merkitty numeroiduilla paaluilla. Aluksi pykättiin saunaa, jossa asuttiin rakennusvaiheen aikana. Kun valmistu tuli niin päästiin asettumaan taloksi. Urakka ei loppunut vielä siihen, vaan piti rakentaa navetta, raivata kuivamaan pellot samoin kuin jänkäpellotkin.

Ahvenselkään rakennettiin kansakoulu, jossa kylän lapset ottivat ensiaskeleet opintelle. Posti ja kyläkauppa palvelivat kyläläisiä. Posti- ja linja-autoliikenne huolehtivat julkisen liikenteen palveluista.

Sallaa koetteli 1960-1970-lukujen vaihteessa suuri muutto. Satoja sallaalaisia lähti työn perässä Ruotsiin. Ahvenselästäkin muutettiin perhekunnittain naapurimaahan. Seuraavilla vuosikymmenillä väki väheni kylässä. Palvelut vähenivät kun kyläpostia lopetettiin. Kyläkaupakin lopetettiin. Kun lasten lukumäärä pieneni niin kyläkoulu lakkautettiin. Näin ajan ratas pyöri Sallan kylässä, Ahvenselässäkin.

Jutun historiaosuuden lähteenä on käytetty Markku Hämäläisen kokoamaa Vuotosjoen varrelta-kirjaa vuodelta 1995.

Keskiviikko 31.8.2022 / 38. vuosikerta / nro 35

SODANKYLÄN TALOUSALUEEN PAIKALLISLEHTI

www.sompio.fi

Madetkoskella juhliittiin Venetsialaisia sekä vihittiin käyttöön uusi laitururi.

Sivu 13

Keskiviikkona 31. elokuuta 2022 SOMPIO 13

Madetkosken kyläyhdistyksellä vahva startti

Tammikuussa 2021 rekisteröity Madetkosken kylä ry on ehtinyt jo toteuttaa laiturihankkeen sekä perustaa matkapaikkin. Laituri vihittiin käyttöön viime viikonloppuna järjestetyssä Venetsialaisissa.

Madetkosken kyläyhdistys syntyi vanhan kylätoimikunnan perustuksille. Syynä oli rahoituksen turvaaminen, sillä kunta oli laskauttanut kyläyhteisöjen myös tämän kyllä, joilla ei ollut y-tunnuksia.

Kyläyhdistyksen perustaminen oli edellytys sille, että kylässä voisi jatkua aktiivisen toiminta, yhdistyksen puheenjohtaja **Virpi Kumpula** toteaa.

Yhdistyksellä rekisteröityminen on avannut myös muita ovia kuin vain kunnan "rahakassa". Viime vuonna kyläyhdistys haki Pohjoisimman Lapin Leaderin kautta ELY-keskuksen rahoitusta laiturihankkeelle, ilman y-tunnuksia se ei olisi ollut mahdollista.

Satojen talkootuntien jälkeen kyläkodan rantaan rakennettu laitururi vihittiin käyttöön viime viikonloppuna järjestetyssä Venetsialaisissa, joka on perustettu mökki- ja veneilijöiden päätävä loppukesän juhla.

Laituri on ollut tähän mennessä isoin ponnakus-

semmä, ja perheistään harkituksen tekeminen ei isäty, Virpi kertoo.

Laiturihankkeen alkua kyläyhdistyksen hallitus ko-

koontali parin viikon välein

työskentelyä tukihakemusta.

Ju perheistään budjetin laa-

timinen vei aikaa, kun sitä

varten täytyi laskea kaikki kulut mahdollisimman tarkasti sekä pyytää tarjouksia materiaaleista.

– Meillä oli melko perinteinen työnäkö, kun miehet tekivät varsinaisen laiturin rakennustyön ja naiset hoitivat paperitöitä ja maastuksen – sekä laiturin testauksen, Virpi nauraa.

Koronapandemian seurauksena nousseet materiaalien hinnat olivat vähällä tehä tarkat budjetit lähes-

mat tyhjiksi. Apuun riensivät mökkiläiset.

– Enneni haluaisin kiittää **Korvasen Mikkaa**, joka suunnitteli laiturin piirustukset, **Ahopellon Penttiä**, jonka kautta saimme tarvittavat betonilemmetit sekä **Kaartoisen Jarmo**, joka hankki laiturin tarvittuun puutavaran sekä lahjoitukseksi uimavälikkaat, Virpi kiittää.

Myyös rouva Fortunalalla oli osansa, sillä kyläyhdistys voitti laiturille tarvittavan pelastusrenkaan Lähti-

Tapiolan kilpailusta.

Maisemaparkkin Madetkoskelle

Hoidonkuassa saatiin toteutukseen myös toinen kyläyhdistyksen puuhaus-

projekt. Kiertokukon padon kohdalla Kitiisen rannassa oleva laaja aukko on jo vuosien ajan houkuttanut karp-

Tähän mennessä laitururi on ollut Madetkosken kyläyhdistyksen suurin yksittäinen ponnistus, yhdistyksen puheenjohtaja Virpi Kumpula sanoo.

Virpi kertoo.

Viereinen kyläkota, kodan pihassa oleva tuliste-

lupaikka säilytyspöytä-

neen, uimarentä pukukop-

poineen, uudenkarhea lai-

turi, betonipöytämen-

neenbaskapaikka – sekä

huussi ovat kaikki myös karravaanareiden käytettävissä kuuden euron yöpymis-

maksua vastaan.

Yöpymisiä saadulla tulolla katetaan matkailijoiden aiheuttamia kuluja.

Tulopuoli oli aikaisemmin olematon ja pääasassa kyläyhdistyksellä oli vain

menoja. Matkapaikkin tulot

ja voidaan hoitaa jaksokent

kuut, kuten kyläkodan puu-

huolto ja vessojen tyhjenn-

ykset. Kyllähuutukset voi-

daan sitten käyttää kyläiläis-

ten hyväksi, kuten on tarkoi-

tuskin, Virpi toteaa.

Ensi keväänä kyläyhdistys

tekee päätöksen mat-

kapaikkinomman jatkumis-

esta. Ainakin tähän men-

nessä kokemukset ovat ol-

leet hyvät ja yöpyjiä on ai-

sannut.

SAILA VAARA

Kodassa pääs suosiaan sateita ja lämmittämään. Vasemmalta Kari Kiertäjä, Sirkku Saukkonen, Raimo Virtanen, Veikko Liikaa, Juhla Siltala ja Juhani Ruha.

Madetkosken kylässä on alle 50 asukasta, mutta yli 250 mökkiä. Mökkiläisten tarkkaa lukumäärää ei tiedetä, mutta heidän joukostaan löytyi aktiivisia talonrahoitajia.

Liite 5. Inarilainen 17.11.2021

Inarilainen 17.11.2021

Näätämön kyläyhdistys talkoili leikkitelineen

Näätämön kyläyhdistys on rakentanut talkoilla uuden leikkitelineen Näätämön kylän leikkipaikalle. Talkoita pidettiin syyskuun aikana neljä kertaa ja niihin osallistui vapaaehtoisia Näätämöstä, Sevetijärveltä ja Neidenistä.

Destia lahjoitti turvahiekan leikkitelineen ympärille. Maa-alueen leikkipaikkaa varten on antanut vuokralle vastikkeetta Metsähallitus. Hankkeen toteutuksen ajalle kyläyhdistys sai väliaikaisen lainan Inarin kunnalta. Lopullisen rahoituksen hankkeelle Näätämön kyläyhdistys saa Hyvinvointia Pohjois-

Kuva: Tiina Kekäle

Talkoolaiset työntouhussa. Kuvassa Milla Kekäle, Elmeri Kekäle, Arttu Niemenmaa, Piia Talvitie ja Juha Kekäle.

sen kyläin -teemahankkeesta, jonka rahoittaa Leader Pohjoisin Lappi ry:n. Näätämön kyläyhdistys kiittää kaikkia talkoisin osallistuneita vapaaehtoisia ja kaikkia muita joiden tuella hanke saatiin toteutettua!

KEITELE GROUP
Keitele Group Ilkka Kylävainio siirtää yhtiössä vastuun pojilleen. »7

KARI KOSKIPALKA
Tapahtumat Sallatunturissa Papanä Fest ja uusi tatuointitapahtuma. »8

Koti-Lappi

Oinaan koulu sijaitsee kauniilla paikalla Kemijoen rannassa. Kyläseuran väki takkoi koulun pihaan leikkipaikan ja oleskelutiloja. Hankkeessa oli mukana Leader Pohjoisin Lappi, Kova Anne Leppiniemi / Oinas-Kalkkaisen kyläyhdistys.

Piha viihtyisäksi

Kylätalkoot: Oinaan koululle tehtiin mukava oleskelupaikka. »8

MÄNMENO

Oinaan koulun pihasta tuli mukava kokoontumispaikka

Oinas-Kalkkaisen kyläyhdistyksen väki on kunnostanut joen rannalla sijaitsevan koulun ympäristöä.

Terttu Pohtila

Oinaan koulun ympäristöä on kunnostettu tänä kesänä kyläisten ajaviettopaikkaksi.

Oinas-Kalkkaisen kyläyhdistyksen väki rakensi saunan seinustalle viihtyisän terassin, ja lapulle hankittiin keinu ja keinulauta.

Koulun pihalle lalettiin myös pihakeinu ja tuoleja, jotka mahdollistavat istutuksen jatkamaan paikalla olevien kanssa.

Hankinnoissa auttoi Leader Pohjoisin Lappi.

Se etsi viime vuonna rahoitettavaksi yhteisen hyvinvointia ja viihtyisyyttä lisääviä kylien investointitai kehittämistoimia, ja Oinas-Kalkkaisen kyläyhdistys haki rahoitusta.

Korona-aika osoitti, ettei kodeissa enää vierailta entiseen tapaan. Tarkoituksena on innostaa alustamme osallista osittain uusia ja tuttavineen viihtymään yhteisellä alueella. Koulu sijaitsee Kemijoen rannassa, jossa usein käydään katsomassa rantaa ja kesäkauden ulmassa, kyläyhdistyksen rahastohoitaja **Hanna Suomela** kertoo.

Saunan vieressä on myös grillikohta, jossa voi paistaa makkarat ja keittää pannukaluit.

Korona-aika viivästytti hankkeen toteutusta, mutta tänä kesänä rakentaminen onnistui. Tarkoituksena on järjestää koulun

Oinaan koulun ympäristöä kunnostettiin kesän aikana. Nyt pihalla kelpaa viihtyä. Pihalla on esimerkiksi terassi ja lapulle keinuja.

”

Tämä on kaunis kylä, ja tänne on muuttanut viime vuosina myös nuoria perheitä.

la muun muassa virkistyspäivä kyläläisille.

Kesällä siellä järjestettiin juhannusjuhla.

Pihan kunnostustalkoissa oli mukana kymmenkunta henkeä. Oinas-Kalkkaisen kyläalue sijaitsee Kemijoen itäpuolella noin 30 kilometrin kaupungin keskustasta pohjoiseen.

Kylässä on Suomen arvion mukaan noin 40–50 vakituista asukasta.

Tämä on kaunis kylä, ja tänne on muuttanut viime vuosina myös nuoria perheitä. Mietimme yhdessä päivänä, että Oinaalla taitaa olla Kemijärven ainoa koulu, joka sijaitsee joen rannalla, Suomela sanoo.

Ensimmäinen puupenkki on paikallaan ja sitä koeistuvat Ilkka, Erkki ja Aulis.

Ensimmäiset kulkijat rakennetuilla portailla.

Ulriikan kulttuuri- ja hiljentymispolun puupenkit, portaat ja avolaavu ovat valmistuneet

Ulriikan kulttuuri- ja hiljentymispolku on Utsjoen kirkkotupien, markkinapaikan, hautausmaan ja kirkon läheisyydessä kulkeva polku, joka valmistui vuonna 2019. Viime kesänä saimme polulle Metsähallituksen kätvijälaskurin, jonka mukaan kesä-syyskuun aikana kulkijoita oli ollut 3500, eli polku on ollut hyvin suosittu. Keväällä 2021 LEADER Pohjoisin Lappi ry julisti haettavaksi ”Hyvinvointia Pohjoisen kyltiin” teemahanketuen. Utsjoen kirkkotupayhdistys päätti hakea tukea Ulriikan polulle rakennettaviin rinneportaisiin, kolmeen penkkiin, tulisijaan

Rakennusprojektin etoneminen

Rakennusprojekti alkoi elokuussa 2021, kun olimme saaneet Leaderiltä myönteisen päätöksen. Tilasimme avolaavun hirsikehikon ja aloimme nikaroida Nordbergin Auliksen opastuksella hänen verstaassaan, Puuhamaassa, polulle tulevia raken-

teita. Ensiksi valmistimme Markkinasaaren sillan lähelle laskeutuvan rinteeseen portaat. Aloitimme myös kolmen istumapenkin rakentamisen Ulriikan polun varten. Ensimmäinen niistä valmistui jo syksyllä, mutta loput kaksi jäivät odottamaan seuraavaa kesää. Kesäkuussa 2022 saimme kaksi muuta penkkiä valmiiksi ja kuljetimme kaikki kolme Ulriikan polulle. Yksi niistä on pappilan niityn laidassa, toinen Ylä-Seitikon sillan pielessä ja kolmas hautausmaan ja Markkinasaaren sillan välisellä törmällä rinneportaiden läheisyydessä.

Suurin ja vaativin oli kuitenkin hirsikehikkosen avolaavun rakentaminen Ulriikan polun pohjoispäähän, vanhan postipolun ja Kirkkopahdan korkeimmalle kohdalle. Laavun kattoelementit valmistuivat Auliksen Puuhamaassa, jonka jälkeen ne ja hirsikehikko kuljetettiin mönkijöillä Kirkkopahdalle. Siellä ne koottiin ja paikan päällä naulattiin huopakate. Avolaavu toimii näköala- ja levähdyspaikkana. Laavulla ei ole tulipaikkaa, sillä kangasmaasto on tulenarkaa, eikä laavun lähistöllä ole saatavissa sammutusvettä. Laavuprojekti saatiin valmiiksi heinäkuussa 2022 ja sillan polku pitenee 2,5 kilometrin mittaiseksi. Viimeisenä työnä rakennettiin tulipaikka Markkinasaaren sillan pieleen.

Hakemukseen olimme arvioineet talkoontunteja kuluvan yhteensä 148, mutta projektin päättyessä tunteja olkin kertynyt kaikkiaan 433, eli kolme kertaa enemmän! Laavun rakentaminen olikin huomattavasti työläämpää kuin olimme alkuaan arvioineet. Talkoisiin on osallistunut kaikkiaan 16 henkilöä, joista enemmistö yli seit-

Laavun runkoa pystytetään Kirkkopahdalle. Taustalla näkymä Mantojärvelle ja asennustöissä Jouni, Erkki, Per, Ilpo, Juha, Martti ja Aulis.

semälkymppisiä eläkeläisiä. Talkoot eivät ole olleet vain pelkkää puurtamista, vaan työn lomassa olemme nauttineet yhdessä naisten tekemistä talkooruista ja Utsjoen seurakunnan tarjoamista ohjelmaohjelmista Kirkkotupien lähetyshuoneissa. Talkoot ovat tarjonneet yhdessä tekemistä ja olemista, samoin ne ovat edistäneet yhteisöllisyyttä.

Lopputulokset

Toimenpiteiden tavoitteena on tukea erityisesti ikäihmisten ja nuorisoon liikuttaa ja samalla tehdä Ulriikan polku entistä kiinnostavammaksi ulkoilukohteeksi. Penkeillä istuessa voi levähtellä, kuunnella joen soinaa ja lintujen laulua. Rinteeseen rakennetut portaat lisäävät turvallisuutta ja avolaavulla voi ihaila maisemaa,

levähtää ja nauttia eväitä. Tarkoituksena on, että pystytämme myöhemmin avolaavun läheisyyteen opastaulun, jossa kerrotaan postipolusta. Nyt laavulle on hieman hankala kulkea, sillä kirkon rakennustöiden vuoksi varsinainen kulkuväylä on suljettu. Suunnitelmassa on, että tämän syksyn aikana järjestämme tulustamisretken Ulriikan kulttuuri- ja hiljentymispolun uusiin rakenteisiin.

Kiitos Leader Pohjoisin Lappi ry:lle tuesta, Utsjoen kunnalle lainan myöntämisestä ja Metsähallitukselle laavupaikan vuokraamisesta! Erityiskiitokset kaikille talkoosille, yhdessä me jälleen toteutimme unelmiamme!

Vuokko Hirvonen,
hankkeen vastuuhenkilö

Laavu on viimeisiä kattohuopa vaille valmis. Talkoolaisten, Erkin, Martin, Auliksen ja Liisan yhteensä kertynyt ikä on 300 vuotta.

Joutsijärven kylätalon aamiainen ollut suosittu

SAMI AIKIONIEMI

Joutsijärven kylätalolla on tarjolla aamiainen tiistaista torstaihin. Kyläseuran kunnostamalla talolla on paljon muutakin aktiivista toimintaa.

Esa Keskinen

esa.keskinen@hillagroup.fi

Kemijärven Joutsijärven kylätalolla saa syödäkseen aamiaista tiistaista torstaihin. Aamiainen on katettuna asukastuvalla kello 9–11, eikä sitä ole pilattu ainakaan hinnalla. Puuroaamiainen lisukkeineen maksaa kaksi euroa henkilöltä.

Ohjelmaakin voi aamiaisen oheen järjestää tarvittaessa kaikkien mukaan: bingo, kilpailuja tai vaikkapa keskustelua ajankohtaisista aiheista. Erään aamiaisen Kalevala-tee-mästä vastasivat esimerkiksi Kemijärven lausujat. Tarjollakin oli tuoloin suomalaisia perinneherkkuja, kuten karjalanpiirakoita.

– Kesäaikana on ollut vilkasta. Parhaimmillaan aamiaisella on käynyt jopa kolmisenkymmentä henkilöä, kertoo kylätalolla työskentelevä **Sami Aikioniemi**.

Hän on työskennellyt talolla asukastuvan isäntänä hankeluontoisesti työ- ja elinkeinotoimiston palkkatuella viime marraskuusta lähtien ja tekee aamiaisen lisäksi viestintää ja valokuvausta. Aamiaista alettiin tarjota Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen hankkeen puitteissa jo vuonna 2019. Kyläseura jatkoi toimintaa omalla hankkeella, tuolloin **Anneli Salmi** oli töissä vapaaehtoisena.

Nykyistä palkkatukisopimusta on

lokakuuhun asti. Kyläseuran olisi tarkoitus saada toiminnalle jatkoa.

– Toivottavasti saadaan työntekijä. Koronan jälkeen toiminta on muutenkin vilkastunut talolla, kyläseuran puheenjohtaja **Taina Saavalainen** kertoo.

Kyläseuran talolla työskentelee myös kylätalkkari, **Timo Hulkko**. Hän on sarjassaan kolmas talkkari. Työnkuvaan kuuluu talon huollon, ylläpidon ja lämmittämisen lisäksi asiakkaiden, eli kyläläisten palvelemista. Kylätalkkarin voi tilata tekemään pienet remonttityöt, ruohonleikkuuta, pihan siivouksia ja lumen luontia.

– Se on todettu hyväksi palveluksi kyläläisille. Siihenkin haetaan mahdollisesti jatkoa, jos vaan saadaan työntekijä.

Kyläseura osti ja kunnosti viime vuosikymmenen lopulla Joutsijärven asemarakennuksen kylätaloksi.

Saneeraukseen haettiin EU-rahoitusta Pohjoisen Lapin Leader ry:n kautta, ja hankkeeseen tulivat mukaan kylän kaikki yhdistykset. Kylätalolla on aamiaisen lisäksi paljon muutakin toimintaa erilaisten tapahtumien muodossa.

Joutsijärven kylä sijaitsee Kemijärveltä noin 30 kilometriä Kuusamon ja Sallan suuntaan. Kylällä on noin sata vakituista asukasta.

SOMPIO

Keskiviikko 22.12.2021 / 38. vuosikerta / nro 51

Järvikyylissä satsataan nuoriin

Riipissä herätellään nuorisotilatointaa lasten ja nuorten toiveita kuunnellen. Nuorisotilojen järjestämistä varten kyläyhdistys sai tukea Pohjoisimman Lapin Leaderilta. Hankkeen piiriin kuuluvat kaikki kaukaisimpien Järvikylien 8-14-vuotiaat lapset ja nuoret.

Milla Yppärilä (vas.), Amanda Lintula ja Emilia Tamme-
la pelasivat Bilokusta. He ai-
kivat olla mukana kaikissa
nuorisotiloissa, koska se on
hyvä mahdollisuus viettää
aikaa kavereiden kanssa.

s.18

18

SOMPIO

Keskiviikkona 22. joulukuuta 2021

Yhdistyksen hankkima pingispöytä on suosittu. Edessä vasemmalta Mona Yppärilä, Leila Mattila, Essi Lintula. Takana vasemmalta Vilma Lintula, Ailise Tamme.

Satsaus nuoriin on samalla satsaus oman kylän tulevaisuuteen

Riipin Matin pirtille johtava pihatie on korjattu ulkutu-
illa. Pirtin akkuroissa vilah-
telee tonttulaakkipöytä hah-
moja ja ulos asti voi kuul-
ta lasten liioitet äänet. Etelä-
ssä näkään osua hienoi-
nen kateiden ulkoavastei-
den haju. Kenkä on eteen
lattialla rünäin määrin, sil-
lä nuorisotilojen on saapu-
nut iso osa Järvikylien la-
pista ja nuorista.

Nuorisotilatointaa Ri-
ipin ja muihin Järvikyliin
projektin on osa Leader Poh-
joisin Lappi ry:n Hyvinvointia

Pohjoisen kylän teema-
hanke. Tämä ilta vuorossa
on järjestysessään toinen
kymmenestä nuorisotila-
ta, jotka Riipin kyläyhdistys
järjestää. Leader-avoin-
tuksen tuella. Iltaan saaliit on
suunniteltu nuorille suun-
nuttuun kyselyyn perusteella.
Ensimmäisen nuorisotilan
teemana oli "Pizzo ja tori-
noita" ja tämän iltan odote-
tuin hohkokohita on varmasti
rovaniemeläinen takuri
Juha-Matti Ristiharjun
esitys.

Nuorisotilojen järjestä-

minen taustalla oli toive
sillä, että nuorisotilatointa Jär-
vikylien alueella viikastui
ryöstetään.
– Ennen haluimet läh-
teä kehittämään toimintaa
kuulematta lapsia ja nuor-
ia. Joten Järvikylien koulu-
la tehtiin kysely, jossa lapset
ja nuoret saivat kertoa omia
toiveitaan siitä, mitä nuor-
isotiloissa tehtäisiin. Sii-
hen kyselyyn vastauksia
Eliisa Lintula kertoo.
Valtaosa kyselyyn vast-
anneista toivoi, että toimin-

taa olisi sekä sisä- että ulko-
tiloissa. Liki puolet vastauk-
sista toivoi metsästyksen
ja kalastuksen liittyvää toi-
mintaa ja reilusti yli kolman-
nes erilaisten joukkueurhei-
lulajien pelaamista. Myös
tietoliikettä, kuten tietokone-
pelejä, askartelua, maalaus
ja piirtäminen saivat kan-
natusta perinteisten kortti-
ja lautapelin rinnalla. Sii-
tä kaikkein eriten äänää sai
"vapaa asekäsi".
– Se oli ehkä hieman yllä-
tystäkin tulos, Lintula to-
tee.

**Syrjäinen sijainti
ei saa olla este**
Nuorisotilat on tarkoitettu
kaupunkien Järvikyliin
Sossin, Syväjärven ja Hin-
ganmaan 8-14-vuotia-
ille lapsille ja nuorille, joilla
ei kotiyhteisöä syrjäisen si-
jainnin vuoksi ole samoja
harrastusmahdollisuuksia
kuin esimerkiksi kirkonki-
villä nuorilla.

– Monet vanhemmat käy-
vät töissä kirkonkiivillä, jo-
ten heillä ei välttämättä ole
mahdollista kuljettaa lasta
ilalla enää harrastuksiin.
Kun nuorisotilatointaa jär-
jestää täällä, lapset ovat ta-
sa-arvoisemmassa asemas-
sa harrastusmahdollisuuksien
tulteen. Lintula kertoo.

Hankkeen budjetista on
löydetty oma osansa kul-
jetukselle ja ruokailulle. Kou-
lulaisia kysytse Taksi Jou-
ko Vaarala, joka ajaa myös
kouluopettajia ja turnee siten
lapset ja Järvikylien alueen
jo entuudestaan. Koska ko-
lin lähtöajasta yleensä vasta
puoli kahdeksan maissa il-
talla, on lapsille tarjolla aina
myös pieniä iltapaloja.
Nevään aikana järjestet-
ään kahdeksan nuorisoi-
taa, eikä kaikkia niiden si-
sältöjä ole vielä löyly luke-
noon. Lintula toivoisikin, et-
tä Sodankylässä toimivat
yhdistykset ja järjestöt in-
nostuisivat tulemaan nuor-
isotilojen mukaan esteite-
män toimintansa.

– Riipin Matin pirtti olisi
käytettävissä myös sinä ta-
pausissa, että innostuu haui-
ttain tehdä säännöllistä,
Lintula vinkkaa.

Ensimmaisessä tapaamisessa laadittiin yhteiset säännöt.

Kaikki kirjoittivat nimensä osallistujalistan. Vasemmalta Milla Lepola, Mona Yppärilä odottaa vuoroaan.

Ensimmaisessä tapaamisessa laadittiin yhteiset säännöt.

Takuri Juha-Matti Ristiharju esiintyi.

**Satsaus
tulevaisuuteen**
Vielä reilu kymmenkunta
vuotta sitten Riipin kylän tu-
levaisuus näytti hiljaiselta.
Kylässä oli vain neijä tas-
ta ja väestönkehitys oli pit-
kään ollut miinusmerkki-
nen. Vuonna 2011 tapahtui
kuitenkin käänne, syntyvyys
kääntyi nousuun ja kylään
muutti lapsipöytä.

Nyt lasten ja nuorten
kanssa haluttaisiin löytää
toimintamallia, jossa myös
kylän nuorisotiloihin vastuu-
ta omasta viihtyvyydestään.
Hankkeen puutteissa järjes-
tehty nuorisotilat voivat ja-
stoa vaikka perinteeksi,
jossa Riipin Matin pirtti toi-
mistä yhdessä iltaa viikossa
nuorisotilana, jossa lapset
ja nuoret itse keksivät il-
tanteen teemasta, aikuisen
valvonnassa.

– Onhan tässä vähän
oma lehmä ojeissa, sillä jo
lapsille jää postitivist miel-
luja ja muistot lapsuudek-
si. He palaavat tänne toden-
näköisemmin takaisin opet-
telujen jälkeen. Lintula sa-
hoo.

Nuorisotilatointaa Riipin ja muihin Järvikyliin projektin on osa Leader Pohjoisin Lappi ry:n Hyvinvointia Pohjoisen kylän teema-
hankesta. Eliisa Lintula (vas.) toimii hankkeen projektivälittäjänä.

SAILA VAARA

Nuorten pajassa piirretään sarjakuvia ja pelataan pingistä

Revontuli-Opiston kurssi on itsenäisen jatkumo Riipin Matin pirtissä viime vuonna järjestetyille nuorisolle. Kursiohjelma rakentuu nuorten omien taitojensa ympärille.

Miten syntyy sarjakuva? Entä miten sarjakuvan juoni rakennetaan ja mitaisia hahmoja siihen tarvitaan?

Tällaisia asioita pohtivat Nuorten pajaan osallistuvat **Luna Hurri, Vilma Lintula** ja **Veera Lintula**. Poikia sen sijaan kiinnostaa enemmän pingiksen pelu ja se on kerhon ohjaajan **Pia-Karin Nikkisen** mielestä enemmän kuin ok.

–Lapset saavat itse päättää, mitä tekevät. Miunsta on pääasia, että he voivat tulla tänne yhdessä kavereiden kanssa viettämään aikaa, hän sanoo.

Riipin Matin pirtissä kerhan viikkoon keskiviikkoiltapäiväisin kokoontuva Nuorten paja on Revontuli-Opiston järjestämä kurssi, joka on tarkoitettu 9–15-vuotiaille. Koko lukuvuoden jatkuvalla kurssilla on viisi ilmoitautunutta, joten mukaan mahtuisi enemmänkin nuoria. Ainakin yksi osanottajamäärää kasvava syy on kaikille sivukyläen asukkaalle valittavan tuttu: kytien puute.

Idea nuorten omista toiveista ja kiinnostuksen kohteista rakentavalle kurssille syntyi viime vuonna pyörineiden nuorisoltojen pohjalta. Nuorisolitoimintaa Riipin ja muhin Järviyhtien hankkeen projektipäällikkö **Elisa Lintula** toteutti Leader-rahotteisen projektin päätteeksi kyselyn, johon tulleista vastauksista nousi selvästi esiin tarve sivukyläen nuorille suunnatuille kerhoille.

Putin joutuu vankilaan

Nuorten pajassa on ehditty syksyn mittaan puuhailia kaikenlaista. Perinteinen piilo on ollut suosittu ul-

Luna Hurri (vas.), Vilma Lintula ja Veera Lintula istahtivat kerhollaan aluksi piirtämään.

koleikki ja sisällä pingispalo on pomppinut lähes joka kerhoilta. Läheisellä laavullakin on käyty paistamassa makkaraa ja kerhon yhteisen soittolistakin laadittu.

Nyt Luna, Vilma ja Veera ovat istahtaneet piirustustensa ääreen. Luna ja Vilma työstävät yhdessä sarjakuvahahmoja Veeran keskityössä omaan piirroksensa. Aihe on vapaa.

–Ajattelin, että nuoret voisivat piirtämällä tuoda omaa ääntään ja ajatuksiaan esille, Pia-Karin sanoo.

Lunan ja Vilman sarjakuvahahmoissa onkin näkyvissä, miten maailmantilanne vaikuttaa myös nuorin. Yksi hahmoista on vankilassa oleva Venäjän presidentti **Vladimir Putin**.

Tulevan sarjakuvan juonikin alkaa olla selvillä.

– Putin on vankilassa,

koska se hyökkäsi Ukrainaan. Hyökkäyksen takia järjestettiin mielenosoitus, jonka Putin yritti hillittää. Sitten se pidätettiin ja se joutui vankilaan, Vilma tiivistää sarjakuvan tapahtumat.

Se, kuka tyttöjen luomista sarjakuvahahmoista Putinin lopulta pidätti ja millä keinoin, paljastunee myöhemmin. Tyttöjen kanssa sovittiin, että valmis sarjakuva julkaistaan myöhemmin tämän vuoden puolella Sompiossa.

SAILA VAARA

Sarjakuvahahmojen luonnostelua. Vasemmalla yläaidassa vankilassa kate-
reiden takana oleva Putin.

Lapin Kansa / Tistaina 10. toukokuuta 2022

ANNA NIVALA soittaa pianoa musiikkiluokassa ja haaveilee lastenlääkärin urasta.

Taksi kyydittää nuoret tapaamaan toisiaan maksutta

- Riipin nuorisoyhdistys keräävät samanikäiset koolle Sodankylän järvikylästä.
- Päätäjäsibileisiin Riipin Matin Pirtille ovat tervetulleita 8–16-vuotiaat myös muualta Sodankylästä.

Elina Melamies

• Millaista on olla nuori, asua 40 kilometrin päässä kuntakeskuksesta ja käydä 36 oppilaitoksen koulussa? Syyjärven koulun yläluokkalailla on tätä kokemusta.

– Sinänsä täällä on ihan mukavaa asua, mutta ihmisi puoli on se, ettei täällä ole paljon kerhuita. On niin vähän ihmisiä, Anna Nivala kuvailee.

Parhaita puolia on luonto ja metsän läheisyys. Toisaalta moni muu asia on kaukana.

Toni Tammela kuvailee, että pienessä paikkassa kaikki tuntevat toisensa, ja kenen tahansa luona voi käydä.

Omanikäisiä ei kuitenkaan juuri ole. Tervo kertoo, että hänen lähin hyvä kaveri asuu 11 kilometrin päässä.

– Siinä pitää miettiä että lähdekäkö pyöräilemään hänen luokse.

Ilmainen kuljetus tuo tasa-arvoa

Välumatkoja on syyjärven saakka saatu häivettyä järjestämällä Sodankylän järvikylästä kuljetusnuorisoyhdistyksen Riipin.

Taksi on poiminut nuoret kyytiin ja tuonut ilon päätteeksi kotiin.

TASTA ON KYSE

Maksuton kyyti päätäjäsibileisiin

• MLL Sodankylä järjestää viidelläkymmenellä nuorelle ilmaisena kuljetuksen tapaamaan Sodankylästä.

• Kyyti lähtee linja-autosematalta perjantaina 20.5. kello 16.15 ja palaa kyytiin Riipistä kello 20.

• Ilmoittautumisia otetaan vastaan sähköpostiosoitteesta ml.sodankyla@gmail.com.

• Ilmoittautumisen tarviin nimi, puhelinnumero sekä vanhemman puhelinnumero. Kyytiin voi nousta myös välillä, esimerkiksi Vaalajärveltä – sinäkin on kertonut sähköpostissa.

• Bussin mukana on kaksi aikuista huolehtimassa, että ilmoittautuneet ovat kyytiin.

• Tapahtumaan järjestetään ilmainen kyyti myös Kieringistä ja Tiuselestä.

– Nuorteniltoina on saanut tehdä muuta kuin istua kotona, Anna Nivala sanoo.

Nuoret kertovat osallistuneensa iltoihin aina kun ovat päässeet lähtemään.

– Ilman niitä mieltä olisi todella tylsää, Aapo Nivala ja Orso Tervo kertovat.

Teemu Sipilä ei ole kiinnostunut olla mukana.

– Aika kuluu kyllä kotonakin, hän sanoo.

Nuorteniltoja on vietetty eri teemoilla.

– Viimeksi meille esiteltiin nuorisoleadertoimintaa. Sitä ennen pelattiin vauvoja peliä kuten Nimendo Wiiriä, Anna Nivala kertoo.

Fingoksen pelaaminen on yksi ilian suosituimmista ajanviettomuodoista.

Nuorisoyhdistys huipentuu perjantaina 20. toukokuuta järjestettävään päätäjäsibileisiin, jonne odotetaan yleisöä myös järvikylästä: Sodankylän keskustasta. Tapahtuma kuulostaa miinifestivaalilta eri esiintyjineen. Päätäjäsibileet on ilmainen

SVVJÄRVEN koulun 7. ja 8. luokkia

Lapin Kansa / Tistaina 10. toukokuuta 2022

ELINA MELAMIES

kävät Toni Tammela, Anna Nivala, Orso Tervo, Aapo Nivala ja Teemu Sipilä esiintyivät päätäjäsibileissä.

tapahtuma 8–16-vuotiaille. Tilaisuus on päättöinen.

Alle kahdenkymmenvuotiaat voivat osallistua tapahtumaan vanhemman kanssa.

Ryhmä on soittanut yhdessä vapaaehtoisesti kolmeen vuoteen. Sitä ennen he ovat musisoineet yhdessä "enemmän ja vähemmän pakotettuna" monissa koulun juhlissa.

Lihapullat kertovat soittavansa sitä mikä itsestä hyvältä tuntuu. Sellaisia ovat esimerkiksi Tahdon olla sulle hyvin hellä ja Olen

suomalainen.

He treenaavat kerran viikossa musiikintunnilla. Päätäjäsibileisiin he ovat saaneet harjoitella myös muiden tuntein ajan.

Ryhmä ei tule esiintymään jäninä.

– Eihän sole kun käydä soittamassa, Toni Tammela sanoo.

• Päätäjäsibileet Riipin Matin pirtillä perjantaina 20.5. kello 17–20. Päättöimässä tapahtumassa esiintyvät järvikyläisten nuorten Lihapullat-bändi; asakalainen Asakamarjat, Ailu Valli ja Amoc.

Koti-Lappi 14.10.2021

Harrastusbussi kuljettaa Sallasta

Bussi kuljettaa sallalaisia lapsia ja nuoria harrastuksiin.

Esa Keskinen

esa.keskinen@slpmedia.fi

Sallan 4H-yhdistys on saanut rahoituksen bussiin, joka vie sallalaisia lapsia ja nuoria harrastuksiin lähi-paikkakunnille vajaan vuoden ajan.

4H-yhdistys on saanut harrastusbussiin rahoitusta Leaderin Hyvinvointia pohjoisen kyliin -teema-hankkeesta vuosille 2021–2022.

Bussi kuljettaa sallalaisia lapsia ja nuoria noin kerran kuukaudessa harrastuksiin, joita Sallassa ei ole tarjolla tai niiden toteuttaminen on hankalaa. Luvassa on esimerkiksi reissuja ratsastamaan Kemijärvelle ja Rovaniemelle HopLoppiin.

Idea sai alkunsa nuorten haaveista päästä ratsastamaan, karting-radalle, seinäkiipeilemään ja moniin muihin harrastuksiin.

Sallan 4H-yhdistys pyytää ilmoittautumaan mukaan matkoille hyvässä ajoin, jotta paikka varmistuu ja yhdistys voi selvittää mahdollista ryhmälennusta.

Ensimmäinen reissu on 30.10. Outisen ratsastuskeskukseen Kemijärvelle ratsastamaan. Kaikki matkapäivät on lauantaita ja matkat ovat ilmaisia alle 28-vuotiaille.

Lasten ja nuorten kuljetus harrastuspaikalle kustannetaan hankerahalla, mutta harrastuksiin osallistuminen on omakustanteista. Aikuiset voivat "maksaa" matkansa osallistumalla talkoisiin vapaaehtoisina valvojina.

Lisätietoa harrastuksista ja ilmoittautumiset löytyvät osoitteesta <https://salla.4h.fi/hankkeet/harrastusbussi/>.

Sompio 24.2.2021 Kesk

Vuotsoon rakennettiin kuntosali ja frisbeegolf-rata

Leader-yhdistys rahoittaa hankkeita entiseen tapaan siirtymäkauden ajan

Etsitään hyvinvointia lisääviä pieniä kylien hankkeita

Leader-yhdistykset rahoittavat maaseudun kehittämistä sekä yleishyödyllisiä että yritys-hankkeita. Ohjelmakausi 2014-2020 on päättynyt, mutta rahoitus jatkuu entiseen malliin. Tämän mahdollistaa siirtymäkausi, jonka aikana yhdistykset saavat käyttöönsä siirtymäkauden kiintön.

Kahden vuoden siirtymäkaudella rahoitetaan Pelton pohjoisin-strategian mukaisia hankkeita. Siirtymäkausi starttaa kaikkien hanketyoppien haulia. Hakemuksia voi jättää jatkuvasti, mutta suositeltavaa on, että ennen hakemuksen jättämistä ollaan yhteydessä henkilöstöön.

Uuden ohjelmakauden rahoitusta ohjaa yhdessä laadittu strategia

Siirtymäkauden ajan valmistellaan uuden ohjelmakauden kehittämissuunnitelmaa. Kehittämissuunnitelma määrittelee sen, mihin tulevan ohjelmakauden rahoitus ohjataan. Leader-toiminnan lähtökohdaksi on paikallista nousevien hankkeiden rahoitus, joten aito osallistaminen ja paikallisten toimijoiden ja asukkaiden kuuleminen strategiaa valmisteltaessa on tärkeää.

Leader Pohjoisin Lappi ry:n sivuilta löytyy asukkaalle erilaisia kyselyitä. Eri-

laisia tilaisuuksia ja tapahtumia kehittämisaikojen keräämiseksi voidaan järjestää niin alue kuin kylätasolla esimerkiksi Teams-yhteyksin.

Hyvinvointia pohjoisen kyliin -teemahankkeita

Leader-ryhmä hallinnoi teemahanketta, joka mahdollistaa tavanomaista pienempien yleishyödyllisten hankkeiden toteuttamisen Leader-tuella. Ke-
vään aikana rekisteröityneet yhdistykset voivat hakea pieniin toimenpiteisiin tukea, joista Leader-yhdistyksen hallitus valitsee rahoitettavat toimenpiteet pisteytyksen perusteella. Hakuaikaa on 13. toukokuuta asti.

Hyvinvointia pohjoisen kyliin -hankkeilla tartutaan koronatilanteesta syntyneeseen hyvinvointivajeeseen ja innostetaan yhdistyksiä hakemaan nimenomaan hyvinvointia lisääviä hankkeita. Erityisenä kohderymänä ovat ikäihmiset ja nuoret sekä uudet Leader-hankkeiden hakijat. Valittujen toimenpiteiden toteutusajaksi on vuoden 2022 loppuun saakka.

Pieni toimenpide voi olla yleishyödyllinen laite-, irtaimisto- tai rakentamishanke, kuten senioreiden hyvinvointipolku, grillikita, esteetön Green Care -luontopolku, potkurikerhon järjestämisen mahdollistavien potkureiden hankkiminen, trampoliini tai avan-

tointipaikka.

Investoitavat kohteet tulee olla yleishyödyllisessä käytössä ja niistä saatava hyöty ei saa kohdentua ennalta tiedossa olevalle rajatulle ryhmälle. Myönnettävä rahoitus on 75 prosenttia hyväksyttävistä kuluista ja loppuosan voi hankkeen toimenpiteistä riippuen korvata talkootyöllä.

Vastavasti kehittämisrahaa voidaan myöntää muun muassa paikkoihin, ostopalveluihin ja vuokrakuluihin. Kehittämistoimenpide voi liittyä hyvinvointia tukevan tapahtuman, harrastusmahdollisuuden tai palvelumallin kokeiluun.

Tällainen voi olla esimerkiksi ikäihmisten tarinakerho, nuorten metsätyöleiri tai kylätaikantoinnint. Myönnettävä rahoitus on 90 prosenttia hyväksyttävistä kuluista ja talkoilla voi korvata loppuosan.

Toimenpiteitä haetaan paperisilla lomakkeilla ja tosittelliset kustannukset voivat olla enintään 10 000 euroa. Rahoitusmalli on kertakorvaus, joka tarkoittaa, että suunnitteluyö tehdään tarkasti ja rahoitus saadaan todentoiden, kuten valokuvien ja raportin perusteella.

Apua suunnitteluun ja hakuun on saatavilla yhdistyksen henkilöstöltä.

Vuotsoon kyläyhdistyksen puheenjohtaja Inga Äärelä esittelee Vuotsoon rakennettua kaikenikäisten frisbeegolf-rataa, joka rakennettiin Leader-tuella. Kuva Emma Miinala.

Koti-Lappi 25.2.2021

Parhailaan suunnitellaan Leder-rahoituksen tulevaa ohjelmakautta. Aiempi ohjelmakausina Leader on ehtinyt olla monessa eri tavoin mukana, vetäjänä tai osallisena, muun muassa Yöttömän yön soudussa.

Leader vielä kaksi vuotta

Siirtymäkausi: Nyt etsitään pieniä kylähankkeita.

Vaika ohjelmakausi päättyi, Pohjoisin Lappi Leader-yhdistyksen kehittämispäällikkö **Annika Kostamon** mukaan rahoitus jatkuu entisellään vielä kahden vuoden siirtymäkauden.

– Nyt etsitään hyvinvointia lisääviä pieniä kylähankkeita, hän kertoo. Hakuaikaa näihin hankkeisiin on 13.5.2021 saakka.

Leader-yhdistykset rahoittavat maaseudun kehittämistä, niin yleishyödyllisiä, että yritysankkeita. Ohjelmakausi 2014-2020 on päättynyt, mutta rahoitus jatkuu entiseen malliin.

Tämän mahdollistaa siirtymäkausi, jonka aikana yhdistykset saavat käyttöönsä siirtymäkauden kiintiön. Kahden vuoden siirtymäkaudella rahoitetaan Peloton pohjoisin -strategian mukaisia hankkeita.

Siirtymäkausi starttaa kaikkien hanketyyppien haulla. Hakemuksia voi jättää jatkuvasti, mutta suositeltavaa on, että ennen hakemuksen jättämistä ollaan yhteydessä henkilöstöön.

Annika Kostamon mukaan uuden, tulevan ohjelmakauden rahoitusta

ohjaa yhdessä laadittu strategia, kehittämissuunnitelma, joka on valmistelussa

– Kehittämissuunnitelma määrittelee sen, mihin tulevan ohjelmakauden rahoitus ohjataan. Leader-toiminnan lähtökohtana on paikallistasolta nousevien hankkeiden rahoitus, joten aito osallistaminen ja paikallisten toimijoiden ja asukkaiden kuuleminen strategiaa valmisteltaessa on tärkeää.

– Leader Pohjoisin Lappi ry:n sivuilta löytyy asukkaille erilaisia kyselyitä. Erilaisia tilaisuuksia ja tapahdumia kehittämisajatusten keräämiseksi voidaan järjestää niin alue, kuin kylätasolla esimerkiksi Teams-yhteyksin, Annika Kostamo neuvoo.

Hyvinvointia pohjoisen kyliin -teemahanke mahdollistaa tavansa pienempien yleishyödyllisten hankkeiden toteuttamisen Leader-tuella. Kevään aikana rekisteröityneet yhdistykset voivat hakea pieniin toimenpiteisiin tukea, joista Leader-yhdistyksen hallitus valitsee rahoitettavat toimenpiteet pisteytyksen perusteella.

Hyvinvointia pohjoisen kyliin -hankkeella tartutaan koronatilan-

teesta syntyneeseen hyvinvointivaiveeseen ja innostetaan yhdistyksiä hakemaan nimenomaan hyvinvointia lisääviä hankkeita. Erityisenä kohderyhmänä ovat ikäihmiset ja nuoret sekä uudet Leader-hankkeiden hakijat. Valittujen toimenpiteiden toteutusaika on vuoden 2022 loppuun saakka.

Pieni toimenpide voi olla yleishyödyllinen laite-, irtaimisto- tai rakentamishanke, kuten senioreiden hyvinvointipuisto, grillikota, esteetön Green Care -luontopolku, potkurikerhon järjestämisen mahdollistavien potkureiden hankkiminen, trampoliini tai avantouintipaikka.

Investoitavat kohteet tulee olla yleishyödyllisessä käytössä ja niistä saatava hyöty ei saa kohdentua ennalta tiedossa olevalle rajatulle ryhmälle. Myönnettävä rahoitus on 75% hyväksyttävistä kuluista ja loppuosan voi hankkeen toimenpiteistä riippuen korvata talkootyöllä.

– Vastaavasti kehittämisrahaa voidaan myöntää mm. palkkoihin, ostopalveluihin ja vuokratuloihin. Kehittämistoimenpide voi liittyä hyvinvointia tukevan tapahtuman, harrastusmahdollisuuden tai palvelumallin kokeiluun.

– Tällainen voi olla esim. ikäihmisten tarinakerho, nuorten metsätysleiri tai kylätalkkaritoiminta. Myönnettävä rahoitus on 90% hyväksyttävistä kuluista ja talkoolla voi korvata loppuosan, Annika Kostamo neuvoo.

Toimenpiteitä haetaan paperisilla lomakkeilla ja kustannukset voivat olla enintään 10 000 euroa. Apua suunnitteluun ja hakuun on saatavilla yhdistyksen henkilöstöltä.

14 SOMPIO Keskiviikkona 14. heinäkuuta 2021

Teemahankkeessa etsitään kylien kehittämishankkeita

Hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisääminen kylissä on hankkeen keskeinen tavoite. Hakuaikaa on elokuun loppuun asti.

Leader Pohjoisin Lappi ry hallinnoi teemahanketta, joka mahdollistaa pienten kehittämishankkeiden rahoittamisen. Haku aloitettiin keväällä investointi- ja kehittämistoimenpiteiden haulla. Näistä kylien investointihankkeiden hakemukset ovat edenneet, mutta kehittämishankkeiden hakuaikaa on jatkettu 31. elokuuta asti.

Teemahankkeessa tartutaan koronatilanteen hankaloittamiin olosuhteisiin kylissä ja pyritään vahvistamaan kyläläisten viihtyvyyttä ja hyvinvointia. Erityisinä kohderyhminä kehittämishankkeissa huomioidaan nuoret ja ikäihmiset.

Teemahanke mahdollistaa tavanomaista pienempiä kehittämishankkeita. Pienellä hankkeella on

myös uuden toimijan helppompi lähtöä tutustumaan Leader-kehittämisen maailmaan. Ensisijaisesti teemahankkeeseen haetaan alueiden rekisteröityneitä yhdistyksiä ja erityisen tervetulleita ovat uudet Leader-hakijat.

Tavoitteena lisätä viihtyvyyttä

Tärkein tavoite kehittämistoimenpiteille on, että se lisää kylien asukkaiden hyvinvointia ja viihtyvyyttä. Kehittämistukea voidaan myöntää palkkoihin, ostopalveluihin ja vuokratiloihin. Tuki on 90 prosenttia. Kehittämishankkeen tosittelliset kulut voivat olla 1 000–10 000 euroa. Tosittellisten kulujen summa 10 prosentin suuruinen omarahoitusosuus voidaan kattaa joko yksityisellä rahoituksella, tai talkootyöllä. Talkootyön arvo lisätään tosittellisten kulujen määrään, jolloin saadaan kokonaiskustannusarvio hankkeelle.

Teemahanke toteutetaan kertakorvaus-mallilla, josta

johtuen hankkeen toimenpiteen tulee olla erityisen selkeä. Hankkeen raportointi toteutetaan lopputulos todentamalla, eli hankkeen maksatus saadaan tuosten raportointia vastaan. Todennustapa voi olla esimerkiksi valokuvia, raportti tai vaikkapa hankkeen tuloksena toteutettu opas. Todennustapa on suunniteltava jo hakuvaiheessa selkeästi.

Monia vaihtoehtoja

Teemahankkeessa kehittämistoimenpite voi olla esimerkiksi ikäihmisten tarinakerho, josta saatua materiaalia voidaan hyödyntää esimerkiksi kylämatkailussa. Tällaisen hankkeen todennustapa voi olla tarinakerhon kutsut ja osallistujalistat sekä tarinoista koostettu vihkonen. Toinen esimerkiksi voisi olla nuoria osallistaen ideoita kylälle lasten ja nuorten vapaa-ajan toimintaa. Hankkeen avulla toimintaa kokeillaan ja tehdään selvitys siitä, kuinka toiminta voi hankkeen päätyttyä jatkua. Tällaisen

Linnunpönttöjen tekoa.

hankkeen todennustapa voi olla kutsut ja osallistujalistat nuorten tilaisuuksista sekä raportti jatkosuunnitelmista.

Kylissä on loistavat mahdollisuudet hyvinvointitapahtumien järjestämiseen, ja teemahankkeen avulla voidaan suunnitella ja kokeilla uudenlaisten tapahtumien järjestämistä, toteaa hankeassistentti Ma-

ria Alatalo Leaderin Lappi ry:stä.

Yhdistyksen tavalliseen toiminnan rahoitukseen tuki ei sovelleta kertaluontoiseen rahoitukseen. Hankkeen tavoitteena on, että se tulee aina olla pysyvä pitkäaikainen toimintatapa. Apua ja neuvoja teemahankehakuun voi saada kesän ajan hankkeen hankeassistentti Maria Alatalolta.

Koti-Lappi 29.7.2021

Teemahankkeessa etsitään kylien kehittämishankkeita

Leader Pohjoisin Lappi ry hallinnoi teemahanketta, joka mahdollistaa pienten kehittämishankkeiden rahoittamisen. Haku aloitettiin keväällä investointi- ja kehittämistoimenpiteiden haulla. Näistä kylien investointihankkeiden hakemukset ovat edenneet, mutta kehittämishankkeiden hakuakaa on jatkettu 31. elokuuta 2021 asti.

Teemahankkeessa tartutaan koronatilanteen hankaloittamiin olosuhteisiin kylissä ja pyritään vahvistamaan kyläläisten viihtyvyyttä ja hyvinvointia. Erityisinä kohderyiminä kehittämishankkeissa huomi-

Teemahankkeeseen haetaan mukaan ensisijaisesti alueiden rekisteröityneitä yhdistyksiä ja erityisen tervetulleita ovat uudet Leader-hakijat.

oidaan nuoret ja ikäihmiset.

Teemahanke mahdollistaa tavanomaista pienempiä kehittämishankkeita. Pienellä hankkeella on myös uuden toimijan helpompi lähteä tutustumaan Leader-kehittämisen maailmaan. Ensisijaisesti teemahankkeeseen haetaan alueiden rekisteröityneitä yhdistyksiä ja erityisen tervetulleita ovat uudet Leader-hakijat.

Tärkein tavoite kehittämistoimenpiteille on, että se lisää kylien asukkaiden hyvinvointia ja viihtyvyyttä. Kehittämistukea voidaan myöntää palkkoihin, ostopalveluihin ja vuokratuloihin. Tuki on 90 %. Kehittämishankkeen tositteelliset kulut voivat olla 1 000 € – 10 000 €. Tositteellisten kulujen summasta 10 % suuruinen omarahoitussuosus voidaan kattaa joko yksityisellä rahoit-

tuksella, tai talkootyöllä. Talkootyön arvo lisätään tositteellisten kulujen määrään, jolloin saadaan kokonaiskustannusarvio hankkeelle.

Teemahanke toteutetaan kertakorvaus-mallilla, josta johtuen hankkeen toimenpiteen tulee olla erityisen selkeä.

Teemahankkeessa kehittämistoimenpide voi olla esimerkiksi ikäihmisten tarinakerho, josta saatua materiaalia voidaan hyödyntää esimerkiksi kylämatkailussa. Tällaisen hankkeen todennustapa voi olla tarinakerhon kutsut ja osallistujalistat sekä tarinoista koostettu vihkonen.

Kylissä on loistavat mahdollisuudet hyvinvointitapahtumien järjestämiseen, ja teemahankkeen avulla voidaan suunnitella ja kokeilla uudenlaisten tapahtumien järjestämistä, toteaa hankeassistentti Ma-

ria Alatalo Leader Pohjoisin Lappi ry:stä.

Yhdistyksen tavanomaiseen toiminnan rahoittamiseen tuki ei sovelu, eikä kertaluontoiseen toimintaan. Hankkeen tavoitteena tulee aina olla pysyvän ja pitkäaikaisen toiminnan tavoittelu.

LISÄTIETOA

■ Teemahankkeessa etsitään kylien kehittämishankkeita – haku-aika 31.8.2021 asti.

■ Apua ja neuvontaa teemahankkeeseen saa koko kesän ajan hankeassistentti Maria Alatalolta p. 040-1245 180 tai maria.alatalo(a)pll.fi